

2018:

– Jeg er skeptisk til byråer og tilsyn som står utenfor politisk kontroll.

Knut Arild Hareide om ACER på KRF.no 15. mars 2018.

2020:

Knut Arild Hareide foreslår myndighetsoverføring til EUs jernbanebyrå ERA.

■ Samferdselsminister Knut Arild Hareide vil presse gjennom EUs fjerde jernbanepakke i Norge. Gi regjering og storting beskjed! Bli med oss i kampen mot EUs jernbanepakke! Side 4–6.

Bli medlem i Nei til EU!

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
EPOSTADRESSE> til
2090 (200,-)

Kastanjetreet, kriseberedskap og korona

I løpet av de åtte ukene med hjemmekontor på gården i Hillestad i Holmestrand har jeg fulgt våren komme. Tuntreet vårt, et snart femti år gammelt kastanjetre, har gått fra barkvistet til store blader, og straks vil det blomstre. På åkeren forsvant først de siste snøflekke i kantene og sist uke spirte byggåkeren. Våren når alt grønnes gir framtidstro.

Naturen har gått sin gang og ikke brydd seg om koronaviruset, men mye annet har vært berørt. Da grensene ble stengt og samfunnet lukket ned, folk hamstret og usikkerheten rådet på alle felt i samfunnet, forsto folk at vi må være beredt på hjemmebane. Sjølforsyning og beredskap når det gjelder både mat, medisiner og annet nødvendig materiell ble dagsaktuelt.

En av lærdommene det frigjorte Norge tok med seg etter 1945, var å bygge opp sivil beredskap og solide lagre med korn, fôr og livsnødvendigheter. En annen lærdom var at det vesle dyrkbare arealet som fins i dette landet, må utnyttes til å produsere mat. Beredskapslager for korn ble likevel nedlagt i Norge i 2003. Norge har doblet kornimporten siden tusenårsskiftet. Det er på høy på tide å ta innover seg at et internasjonalt marked med ubegrenset tilgang på mat er en utopi.

I 1953 opprettet Stortinget Norsk medisinaldepot som fikk enerett på import, eksport og engrossalg av alle legemidler i Norge. Norsk medisinaldepot ble ofra for å få inngått EØS-avtalen i 1992. Pandemien de siste ukene har visst oss hvor sårbare vi i Norge har blitt i slike krisesituasjoner og hvor mange land i EU først og fremst prioriterer egne behov. Polen nekta eksport av håndsprit til Norge, og Kina måtte hjelpe oss med masker. EØS-avtalen sikret altså ikke fri flyt likevel. Om Norge burde hatt større lager av smittevernutstyr og egen produksjon av medisiner har naturlig nok blitt diskutert.

Mens Norge og Europa var midt i kampen mot koronapandemien, godkjente et flertall på Stortinget en ny EU-forordning som flere fagekspert advarer mot fordi Norge må kjøpe tester fra kommersielle aktører i stedet for å lage tester selv. Norge etablerte seg raskt blant de landene som testet

flest pasienter per innbygger. Vi får via EØS-avtalen et regelverk presset gjennom som ikke er tilpasset norsk virkelighet. Det er uholdbart at vi i Norge fratras mulighetene for å lage egne tester ved en eventuell ny pandemi.

Regjeringens krisepakke til næringslivet holdt på å bli utsatt fordi det måtte godkjennes av EØS-tilsynet ESA. Norge må spørre ESA om lov, og en tillatelse blir bare gitt hvis ESA finner dekning i EU-rammeverket. Regjeringa hadde sørget for at kompensasjonsordninga holdt seg innenfor EUs midlertidige kriserammeverk.

Likevel våget den ikke å åpne søknadsportalen på tidspunktet som var varslet fordi portalen ikke var formelt godkjent av ESA. Norge er fortsatt prisgitt hva Brussel og ESA måtte finne på. I denne akutte situasjonen var vi mer enn noen gang avhengig av nasjonal handlefrihet.

Når det gjelder beredskap, er Nei til EU en beredskapsorganisasjon i kampen mot EU-medlemskap. I april passerte vi 15 år med nei-flertall på alle meningsmålinger der det norske folk er blitt spurt om de ville stemme for eller mot norsk medlemskap i EU. Og de fleste nordmenn svarer stadig nei, uavhengig av hvem som spør.

I Italia viste en meningsmåling noen uker inn i koronakrisen at

AV KATHRINE KLEVELAND

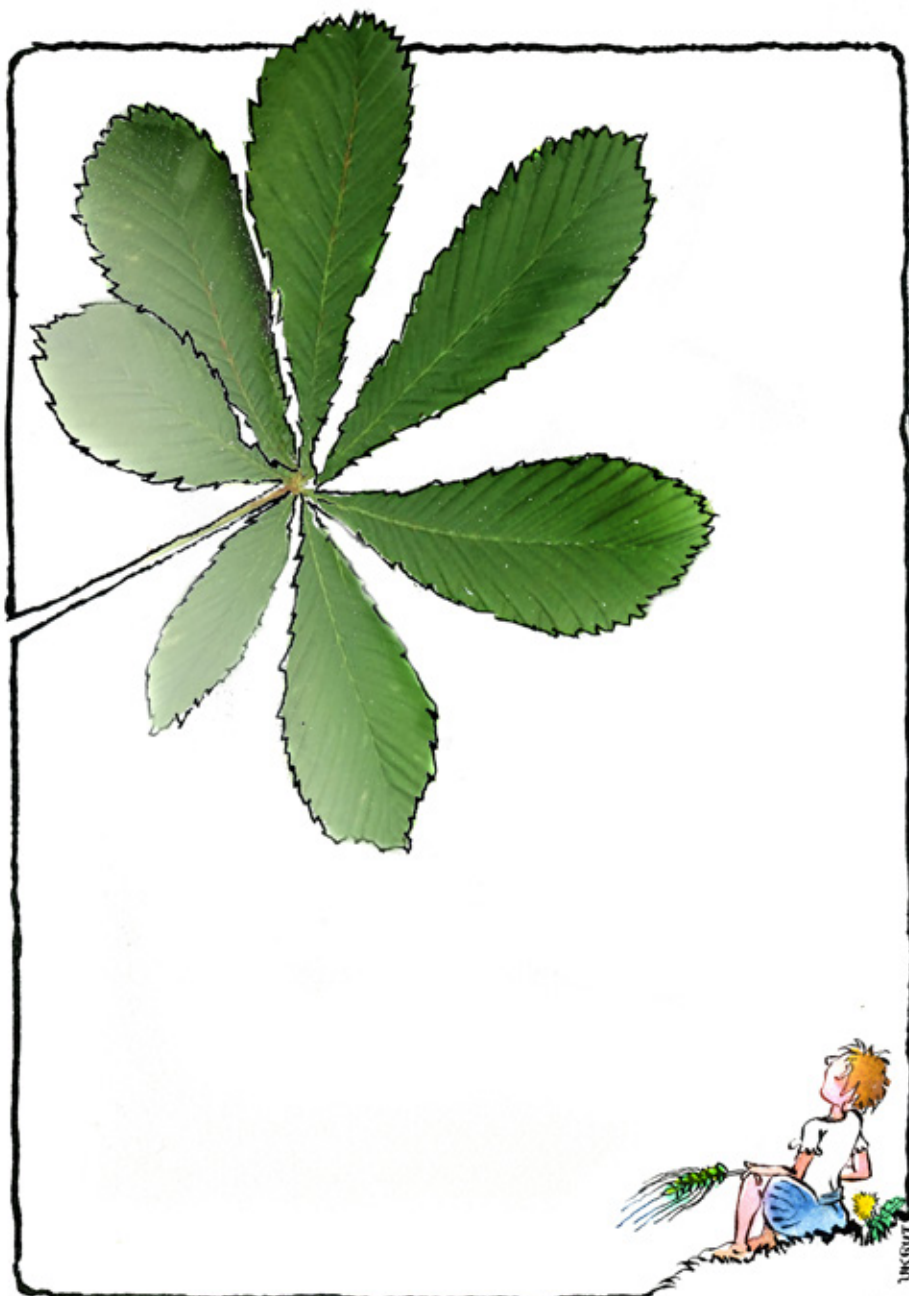
Leder i Nei til EU

kathrine.kleveland@neitileu.no

Tegning: Pål Hansen, alias UKRUT.no

49 prosent av italienerne ønsket seg ut av EU, mens 51 prosent vil bli. Da Italia etterspurte smittevernutstyr fra de andre EU-landene fikk de nei, og det ble Kina som sendte utstyr først. Det tok tid før EU kom på banen, og fremdeles er ikke de økonomiske støtteordningene ferdig utformet. Italia har vært hardt rammet, og et norsk sykehusteam har også bistått underveis.

Krisesituasjonen har vist viktigheten av nasjonal råderett og sjølforsyning, og jeg er glad at flertallet i Norge fortsatt ser at et Norge utenfor EU er det beste!

Korona-kamp på tvers av grenser

Korona-pandemien stiller land overfor utfordringer av enorm rekkevidde. Der hvor smitten slår til, må viktige deler av arbeidslivet stenges. Det innebærer at regjeringene må gi pengestøtte til sårbare bransjer og til de mange som står uten arbeid og inntekt. Den støtten som trengs, har et omfang som overstiger alt det var mulig å forestille seg så nylig som i februar.

I Europa er det EU som blir stilt overfor flest nye utfordringer. Noen av dem griper inn i den mest grunnleggende debatten: Hva er EU egentlig til for?

Den mest akutte debatten er denne: Skal hver regjering sørge for å bekjempe smitten i eget land og for å holde liv i eget næringsliv og egne arbeidsløse? Eller kan EU-systemet se det som et felles ansvar å ta opp kampen mot korona-utfordringene?

De økonomiske forskjellene mellom EU-land er så store at det er et skrikende behov for solidariske løsninger på tvers av landegrensene. De brutale skillelinjene går både mellom øst og vest i EU og i stigende grad også mellom nord og sør. Tragisk nok er det også slik at korona-kampen forsterker forskjellene.

EU har i utgangspunktet et veldig stramt regelverk for hva slags næringsstøtte medlemsstatene kan gi sitt eget næringsliv. I prinsippet er all næringsstøtte forbudt. Men det er unntak: På visse områder kan det gis støtte på vilkår som er klart regelfesta, for eksempel til landbruksstøtte, regionalstøtte, sosiale støtteordninger og så videre. Disse reglene er de samme over hele EU og skal sikre at konkurransen i næringslivet skjer under samme vilkår overalt.

EU-regler har også satt klare grenser for hvor mye penger EU-land kan bruke for å støtte næringslivet sitt i dårlige tider. Når samfunnsøkonomien henger, er et viktig mottrekk at næringslivet støttes så mye at statsbudsjettet legges opp med underskudd. Den såkalte «vekst- og stabilitetspakten» som ble bygd inn i EU-traktaten på 1990-tallet, krevde at underskuddene på statsbudsjettene aldri måtte bli større enn tre prosent av bruttonasjonalproduktet

Krise for næringslivet. Den spanske regjeringen støtta næringslivet med to prosent av den tyske regjeringens statsstøtte. På bildet prøver en kunde i Barcelona å begrense smittefaren.

FOTO: AJUNTAMENT BARCELONA/ISAAC PLANELLA

EU's indre marked stiller land som Italia, Spania og Frankrike overfor et umulig valg.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 2-2020

(BNP) og at statsgjelda måtte holdes under 60 prosent av BNP.

De siste månedene er disse begrensningene feid til side. EU-kommisjonen har gitt de nasjonale regjeringene fri adgang til å støtte næringer og enkeltfirma så mye de vil.

Det paradoksale er at denne nye friheten til å støtte eget næringsliv, har utløst store spenninger internt i EU. Grunnen er enkel. Noen regjeringer har lav gjeld, mens andre regjeringer har ei gjeld som er så stor at renteutgif-

tene er en stor belastning. Frankrike og Spania sliter for eksempel med ei gjeld på nærmere 100 prosent av BNP, og Italia har ei gjeld på over 130 prosent av BNP.

All slik statsstøtte skal i prinsippet godkjennes av EU-kommisjonen sjøl om det for tida er slik at all næringsstøtte godkjennes. Det viser seg da at Tyskland fram til starten av mai hadde fått godkjent en statsstøtte som summerte seg til 990 milliarder euro. Det er 52 prosent av all statsstøtte godkjent i de 28 EU-land.

Til sammenlikning hadde den spanske regjeringen – med ansvar for et land med halvparten av Tysklands folketall – støtta næringslivet sitt med 20 milliarder euro, altså med skarve to prosent av den tyske støtten. Da er det ikke til å unngå at når korona-krisa en gang er over, er spanske bedrifter kraftig svekka i forhold til tyske konkurrenter.

Det blir et paradoks at EU ved å åpne for friere støtte, skyver til side det stramme regelverket for statsstøtte som skulle sikre konkurranse på like vilkår mellom medlemsstatene sine – nettopp ved å være så stramt.

EU's indre marked stiller i stedet land som Italia, Spania og Frankrike overfor et umulig valg. De står fritt til å spenne ut sikkerhetsnett som svarer til de sikkerhetsnett Tyskland og andre EU-land i nord har spent ut under sine næringsliv. Men for å få til det, må Italia, Spania og Frankrike ta opp nye, store lån og øke ei statsgjeld som er for stor fra før.

Resultatet blir at næringslivet i Italia, Spania og Frankrike kommer særlig hardt svekka ut av korona-krisa. Mange av bedriftene deres klarer ikke konkurransen med bedrifter i Tyskland, Nederland – og for den del Norge. De risikerer konkurs – eller å bli overtatt av utenlandske konkurrenter.

Den danske EU-kommisæreren med ansvar for konkurransepolitikken og statsstøtte-regelverket i EU-kommisjonen, Margrethe Vestager, har erkjent at de økonomiske ulikhetene mellom EU-land vil øke videre som følge av korona-krisa. Vi har sett lite til at EU kan klare å møte slike utfordringer med solidariske mottiltak.

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

Protesterte mot EUs fjerde jernbanepakke. Ansatte i jernbanen reagerer på at regjeringen bruker tiden med unntakstilstand på grunn av koronapandemien til å innføre jernbanepakken. 18. mai demonstrerte de utenfor Stortinget og alle tog stoppet i to minutter. FOTO: EIVIND FORMOE

VIL INNFORE EUS FJERDE JERNBANEPAKKE:

Hareide lot seg fange i EU-s

Samferdselsminister Knut Arild Hareide (KrF) vil **presse gjennom EUs fjerde jernbanepakke** i Norge. En slik direkte myndighetsoverføring til EU blir frekt omdøpt til «en nyskaping i EØS-retten».

Knut Arild Hareide har tidligere demonstrert at han har ryggrad. Derfor hadde mange forventninger til at han som samferdselsminister ikke ville la EU overta styringa av norsk jernbanepolitikk. Dessverre framstår Hareide nå som en viljeløs sville for en EU-styrt norsk jernbanepolitikk.

– Vi har nå sagt ja til 11 000 direktiver på vel 25 år og ikke nei til ett. Jeg tror at bevisstheten rundt EØS-avtalen hadde vært styrket i det norske folk om vi hadde brukt retten til å si nei noen

ganger, sa Knut Arild Hareide til Aftenposten sommeren 2018. Hvert ord ser ut til å være glemt.

Etter at han overtok statsrådstolen i Samferdselsdepartementet i vinter har Hareide hatt anledning til å markere egne og KrFs prinsipper i forhold til Grunnloven og EØS. Den anledningen har Hareide forsømt – og forspilt.

Det handler om EUs fjerde jernbanepakke og forarbeidene for å inkludere den i norsk lov og i EØS-avtalen. Dette er ei «pakke» med direktiver og forordninger som vil gjøre det umulig

Samferdselsminister Knut Arild Hareide

AV JAN R. STEINHOLT

Politisk rådgiver i Nei til EU

for Stortinget å reversere den omstridte jernbanereformen uten samtidig å måtte bryte med EØS-avtalen. Motstanden er og har vært stor, blant annet markert ved en kraftfull politisk streik i oktober 2019.

Det viktigste innholdet i pakka er at norsk sikkerhetsmyndighet på jernbaneområdet blir overført direkte til et EU-organ, jernbanebyrået ERA, med EU-domstolen som siste ankeinstans.

Lov- og samtykkeproposisjonen ble offentlig lagt fram 7. mai. Her medgis at «(d)et er riktig at innlemmelse av fjerde jernbanepakke i EØS-avtalen overfører myndighet til et EU-organ».

Stortinget tvinges til å drive jernbanepolitikk med en arm på ryggen i all overskuelig framtid. Det vil i praksis si at det blir forbudt for de folkevalgte å omgjøre konkurransekravene i jernbanereformen. Ifølge direktiv og forord-

sporet

ning er det påbudt å «åpne markedet» for persontrafikk.

Fra to pilarer til én

Mest oppsiktsvekkende fra en statsråd fra et parti som har hatt EØS som sitt hjertebarn, er at Hareides departement er mer enn villig til å fravike et grunnprinsipp i EØS-avtalen, nemlig to-pilarstrukturen.

EØS-strukturen er bygd på at EFTA-siden og EU-siden utgjør hver sin pilar som – i prinsippet – skal være likeverdige. Dette premisset måtte være til stede for at EFTA-statene i EØS kunne godta avtalen. Gjennom to-pilarstrukturen ville de ikke overføre noen beslutningsmyndighet direkte til EU, men bare til sine «egne» parallellorganer. Ett slikt parallellorgan er EØS-tilsynet ESA. ESA spiller samme rolle overfor Norge, Island og Liech-

tenstein som EU-kommisjonen gjør overfor medlemsstatene i Unionen.

Ynkelige begrunnelser

For å forsvare dette knefallet brukes to ynkelige begrunnelser av teknisk og formalistisk karakter. Den ene er at «ikke noe organ i EFTA-pilaren har den påkrevde tekniske kompetansen», derfor må jernbanebyrået få lov til å ta det som burde vært ESA sin rolle. Den andre er et forslag om at Norge og EFTA-statene vil lage en erklæring som skal forsikre om at dette er et unntakstilfelle som ikke vil skape presedens.

Til det første er å si at denne bortforklaringa ikke er et departement verdig. Fraværet av teknisk spesialkompetanse hos ESA har ikke vært til hinder for at så vel finans- og energivedtak fra EUs finanstilsyn eller EUs energibyrå ACER må passere gjennom ESA før de får gyldighet i Norge.

Stortinget kan etter Grunnloven ikke overføre norsk myndighet til et internasjonalt organ vi ikke er medlem av. Norge har ikke fulle medlemsrettigheter i EUs jernbanebyrå, men vi er medlemmer av EFTA og ESA.

Til det andre er å si at en slik erklæring er verdiløs om ikke EU også tilslutter seg den.

I likhet med tidligere hevder departementet at innføring av direktivene og forordningene som inngår i EU-pakka er «lite inngripende». Juridisk er dette syltynt. Det som påstås å være «gjennomslag for norske posisjoner» handler nesten utelukkende om at norsk skal kunne brukes noenlunde på linje med offisielle EU-språk.

Ved å vise til at det allerede i dag foreligger en rekke internasjonale avtaler som sikrer gjensidig bruk av materiell ved grensekryssende trafikk, og at disse uansett fortsatt vil gjelde, undergraver regjeringa sin egen påstand om at EUs regelverk er påkrevd.

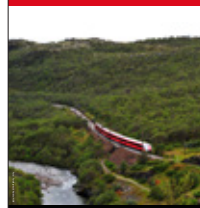
Det er sterkt å beklage at Hareide og Kristelig Folkeparti, som helt siden 1992 har vært opptatt av å hegne om EØS-avtalens sikringsmekanismer, nå vil fronte EU-direktiver som går på tvers av avtalens forutsetninger, og som degraderer så vel Stortinget som norsk forvaltningsmyndighet.

EØS-avtalens fremste vern ligger i retten til å si nei til direktiver og forordninger av denne typen. Som Hareide sjøl påpekte overfor Aftenposten omtrent samtidig som høringsnotatet om EUs fjerde jernbanepakke ble lagt fram.

Men det var da, det. Praktisk talt alle partiene på Stortinget forsikrer om at de respekterer Grunnloven og intensjonene i EØS-avtalen om suverenitetsvern. Hvis forsikringene er alvorlig ment, må denne lov- og samtykkeproposisjonen straks sendes i retur til samferdselsminister Hareide.

Christoffer Conrad Eriksen
EUs fjerde jernbanepakke
– konstitusjonelle spørsmål

EUs fjerde jernbanepakke – konstitusjonelle spørsmål

■ Les om den nye betenkningen på neste side.
■ Du kan også finne betenkningen på neitileu.no

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Helt krise: EU og EØS i koronaens tid – 60 kr

Hvor var EU da pandemien rammet Italia? Hva gjør koronakrisen med EUs prinsipper om fri flyt? Hvilke krisetiltak er det EU-landene krangler om? Hva er sammenhengen mellom eurokrisen og koronakrisen? Hvorfor er Norge så avhengig av importert mat? Hvor

lurt var det å avvike det statlige Norsk medisinaldepot? Hvordan kan EØS-avtalen og overvåkingsorganet ESA i Brussel begrense norske krisetiltak?

Det er noen av spørsmålene som Nei til EUs skriftserie VETT nr. 2 2020 tar opp. 48 sider.

ABC om EØS og handel – 60 kr

Det verserer mange påstander og skremser om hva som vil skje med norsk eksport hvis Norge går ut av EØS. Det er viktig å huske at Norge allerede har handelsavtalen fra 1973 som gir full tollfrihet for industrivarer. EU inngår stadig nye handelsavtaler som også omfatter tjenester. Hva kan vi lære av de nye EU-avtalene med Canada og Japan?

Nei til EUs skriftserie VETT nr. 1 2020 gir deg det du trenger for å vinne diskusjoner om markedsadgang. 48 sider i farger.

Grunnlovens § 115 og ACER-saken – 80 kr

Betenkning om konstitusjonelle spørsmål i ACER-saken, skrevet av professor dr. juris Hans Petter Graver ved Universitetet i Oslo. Graver gir også en bredere gjennomgang av EUs etablering av byråer på en rekke ulike områder.

Utgitt som pamflett i hendig format. 52 sider.

Aktuell analyse og fakta

- Jernbaneproposisjonen kolliderer med Grunnloven og EØS
- Utenriksministeren feilinformerer om eksport til EU
- Forbrukerrettigheter kan ryke i hele EØS
- EU og ESA avgjør rammene for norske krisetiltak
- Spørsmål og svar om EUs fjerde jernbanepakke

Les på nett: www.neitileu.no

Last ned fra Nei til EUs nettsider:
www.neitileu.no

JURIDISK BETENKNING OM REGJERINGENS JERNBANEPLAN:

Kolliderer med Grunnloven og EØS

Myndighetsoverføring til jernbanebyrået ERA og EU-kommisjonen er **mer enn «lite inngripende»**, fastslår jusprofessor.

Regjeringens foreslåtte framgangsmåte er uforenlig med så vel Grunnlovens krav som med EØS-avtalens intensjon og to-pilarprinsipp. Dette er konklusjonen i en fersk juridisk betenkning fra Christoffer Conrad Eriksen. Han er professor ved Institutt for offentlig rett og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Eriksen har skrevet en 40-siders betenkning på oppdrag fra Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund. Den foreligger samtidig med at samferdselsminister Knut Arild Hareide legger fram en proposisjon for Stortinget.

Idet Standpunkt går i trykken ligger det an til at Stortingets transportkomité utsetter behandlingen til høsten, blant annet på bakgrunn av det som har kommet fram i Eriksens betenkning.

Sentrale problemstillinger

Betenkningen svarer på fem sentrale problemstillinger i forbindelse med eventuell innføring av EUs fjerde jernbanepakke i Norge. I korte trekk handler spørsmålene om hvorvidt EUs jernbanebyrå ERA kan overprøve Statens jernbanetilsyn og treffe bindende vedtak for togselskaper eller andre «rettssubjekter», om graden av myndighetsoverføring og hvilken behandlingsmåte Stortinget må følge for å være tro mot Grunnloven, og om en direkte myndighetsoverføring som foreslått av regjeringa er i tråd med to-pilarsystemet som ligger til grunn for EØS-avtalen.

«Det er mitt syn», skriver professor Eriksen, «at myndighetsoverføringen til EUs jernbanebyrå, Kommisjonen og EU-domstolen vil være mer enn bare 'lite inngripende'. Med de EØS-tilpassningene departementet har lagt opp til, er derfor min vurdering at Stortinget ikke kan samtykke til å innlemme fjerde jernbanepakke i EØS-avtalen etter

Grunnloven § 26 annet ledd», det vil si med alminnelig flertall.

«Lite inngripende» er et innøvd juridisk begrep som har blitt brukt en rekke ganger for å begrunne at Stortinget avgir suverenitet til EU og EØS på bestemte områder med alminnelig flertall istedenfor med ¾ flertall, slik kravet er i Grunnlovens paragraf 115.

ERA kan sette ned foten

Slik regjeringen har fremmet sitt forslag, hvor den formelle myndigheten overføres direkte til EU og ERA og ikke indirekte via EØS og overvåkingsorganet ESA, konkluderer betenkningen med at heller ikke Grunnloven paragraf 115 (suverenitetsparagrafen) kan benyttes. Dette fordi en slik myndighetsoverføring bare kan skje til organisasjoner Norge er medlem av. I jernbanebyrået ERA har Norge ikke stemmerett.

Da gjenstår to muligheter. Den ene er at Stortinget legger opp til endring av Grunnloven etter de prosedyrene den anviser (paragraf 121). Den andre muligheten er at samferdselsministeren kunne sørge for utsettelse

Bryter med Grunnloven.

Regjeringens foreslåtte framgangsmåte er uforenlig med Grunnloven, mener jusprofessor Christoffer Conrad Eriksen. FOTO: UIO.NO

AV JAN R. STEINHOLT

Politisk rådgiver i Nei til EU

eller foreslå at myndigheten ikke overføres direkte til jernbanebyrået ERA og EU-kommisjonen, men til ESA og EFTA-domstolen.

Et klart brudd med EØS-prosessen

Når det gjelder EØS-rammeverket er professoren like tydelig: «Det er klart at myndighetsoverføring til EUs jernbanebyrå, Kommisjonen og EU-domstolen vil være et brudd med den særskilte beslutningsprosessen i EØS-avtalens to-pilarsystem».

Dette utelukker ikke at Stortinget kan samtykke til en utvidelse av EØS-avtalen som gir stadig mer myndighet til EU, men han advarer mot at en slik myndighetsoverføring kan bidra til å endre EØS-avtalens karakter skritt for skritt. Han påpeker også at aksept av en slik ordning i denne saken, kan gjøre det vanskeligere å skulle avvise krav fra EU om å overføre myndighet direkte til EU-organer i senere saker.

Det er oppsiktsvekkende at en samferdselsminister fra KrF velger å frontkollidere med Grunnloven og de forutsetninger som KrF la til grunn den gang EØS-avtalen ble inngått.

ACER-saken går videre.
Kathrine Kleveland, Bent Endresen og Kjell Brygfeld ved Oslo tingrett 23. september. FOTO: EIVIND FORMOE

ACER-SØKMÅLET GÅR VIDERE FRA LAGMANNSRETTE:

Vi anker til Høyesterett

Nei til EU har nå **anket ACER-søksmålet** videre til Høyesterett. – Lagmannsretten har unnlatt å vurdere hvilken betydning vedtak fra reguleringsmyndigheten kan få, heter det i ankeskrivet.

«Lagmannsretten har gjort feil i lovtolkningen og saksbehandlingen», skriver Nei til EUs advokater Kjell Brygfeld og Bent Endresen i anken, som ble sendt i april.

Nei til EU mener lagmannsretten ikke har gått tilstrekkelig inn i de EØS-rettslige sidene ved saken. Det er en forutsetning i EØS-avtalen at EU-regelverk fortløpende tas inn i EØS og gjennomføres i norsk rett. Dette skjer internt av statsmakten, i skjæringspunktet mellom juss og politikk, og med stramme tidsfrister. Dermed gir EØS-regelverket et demokratisk underskudd i forhold til forberedelse og vedtak av den ordinære nasjonale

Støtt anken

■ Nei til EU anker tingrettens avgjørelse til lagmannsretten. Vi trenger fortsatt økonomiske bidrag for føre saken videre.

■ Overfør bidraget direkte til innsamlingskontonummer 1506.06.57308.

Merk innbetalingen med «Søksmål».

■ Vipps til 516595

AV MORTEN HARPER

morten.harper@neitileu.no

lovgivningen.

«Det har vært et betydelige antall grensetilfeller om avståelse av suverenitet i forbindelse med slike gjennomføringer. Disse har regelmessig blitt forelagt Justisdepartementets lovavdeling og vitner om at det er en utfordring å håndtere denne nye situasjonen innenfor en tradisjonell oppfatning om forholdet mellom Stortinget og domstolene», heter det i ankeskrivet.

Borgarting lagmannsrett ga i mars Staten medhold i å avvise ACER-søksmålet. Lagmannsretten var samtidig åpen for at et slikt søksmål om grunnlovsprøving kan fremmes for retten, noe tingretten avviste, men mener at den samfunnsmessige betydningen av saken ikke er stor nok. Lagmannsretten omgjorde dessuten tingrettens kjennelse om at Nei til EU skal dekke Statens saksomkostninger.

Vedtak i strid med Grunnloven

EUs energipakke 3 skapte stor debatt. Nei til EU mener at forskriftene som gjennomfører Energipakke 3 er ugyldige, fordi Stortingets vedtak ble gjort i strid med Grunnloven. Nei til EU har alltid jobbet mot suverenitetsavståelse og forsvart Grunnloven.

– Dette er suverenitetsavståelse i

strid med Grunnloven på et av samfunnslivets kjerneområder, nemlig energisektoren. Suverenitetsavståelsen har i seg et potensial til å medføre vedtak som berører alle sider ved samfunnet, påpekte Nei til EU-leder Kathrine Kleveland da styret vedtok å anke lagmannsrettens kjennelse.

«Ved vurderingen av effekten har lagmannsretten unnlatt å vurdere hvilken betydning vedtak fra reguleringsmyndigheten (heretter RME) kan få», heter det i Nei til EUs ankeskriv. Videre: «Analyser av situasjonen medfører at selv mindre økninger av prisen på elektrisk kraft kan få ødeleggende virkning for en rekke industrivirksomheter som har basert sin virksomhet på rimelig tilgang på elektrisk kraft, det vil si i første rekke prosessindustri. Dette er virksomheter som ligger på mindre steder i det som ofte beskrives som 'utkantnorge'. Det er gjerne ensidige industristeder der virksomheten representerer en 'hjørnestein' i stedets livsgrunnlag, eksempelvis Sauda, Odda, Høyanger, Sunndalsøra, Mosjøen og så videre.»

Høyesteretts ankeutvalg skal nå ta stilling til om anken skal fremmes for Høyesterett. Saken handler fortsatt om avvissingsspørsmålet.

Tar ikke gjenvalg. Kathrine Kleveland tar ikke gjenvalg som leder av Nei til EU og gir seg etter seks år som leder.

FOTO: EIVIND FORMOE

NEI TIL EU TRENGER NY LEDER TIL LANDSMØTET:

Kathrine går av som leder

Etter seks år som leder i Nei til EU har Kathrine Kleveland nå varslet at hun ikke tar gjenvalg. Nei til EU må dermed **finne en ny leder.**

— **J**eg trives utrolig godt og er takknemlig for tilliten jeg har fått som leder for en så meningssterk, folkelig, engasjert og viktig organisasjon som Nei til EU. Jeg skal stå på videre med gode folk, blant annet i stab og styre, fram til landsmøtet i november. Det er stadig mye å kjempe både for og mot!

– Tenk alt jeg har fått være med på og alle jeg har blitt glad i: ansatte, medlemmer, tillitsvalgte og allierte, ja motstandere også!

– Jeg tenker med glede på alt fra møter og debatter i lokallag til BBC Newsnight på direkten, TISA-demonstrasjoner, Brexit, ACER-kamp og søksmål, kontakten med Ungdom mot EU, og ikke minst det daglige arbeidet med de ansatte, og nå har vi akkurat vervet over 500 nye medlemmer, sier Kathrine på inn- og utpust.

Innspill til valgkomiteen

■ Nei til EUs valgkomitee blir ledet av Sunni Grøndahl Aamodt, med Karl-Sverre Holdal som sekretær. De vil bli veldig glade for forslag og innspill til lederkandidater, samt også aktuelle navn til andre verv i Nei til EU.

■ Innspill til valgkomiteen kan sendes til karl-sverre.holdal@neitileu.no

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

– Og ja, jeg er blitt enda sikrere på mitt nei til EU disse seks årene! Det var med klump i halsen jeg sendte e-posten til valgkomiteen om at jeg ikke tar gjenvalg. Jeg er blitt så utrolig glad i Nei til EU, aktivister og tillitsvalgte fra hele landet.

Kathrine Kleveland ble valgt som leder på Nei til EUs landsmøte i november 2014, og går av på landsmøtet som etter planen skal være i Drammen 6. til 8. november i år. Nå venter nye og spennende muligheter for Kathrine. Hun har sagt ja til å stille for Vestfold Senterparti til stortingsvalget i 2021. Hun var førstekandidat i 2017 og var da bare 45 stemmer unna å bli valgt inn på Stortinget.

– Viktig med fornyelse

Kathrine har tidligere gått inn for å innføre en makstid på ledervervet og var med å fremme det for landsmøtet.

– Riktignok fremmet vi åtte år, men mitt første forslag var seks år. Jeg var også leder i Norges Bygdekvinnelag i seks år. Det er både viktig og riktig med fornyelse av ledere, jeg tror det er til beste for alle og gir framdrift og nye ideer!

– Nå lever jeg etter det jeg foreslo

den gangen og takker nei til gjenvalg i november. Jeg skal stå på så godt jeg kan sammen med stab, tillitsvalgte og medlemmer fram til landsmøtet.

– Jeg har ønsket valgkomiteen lykke til med å sette sammen et nytt og offensivt styre og råd med bredde.

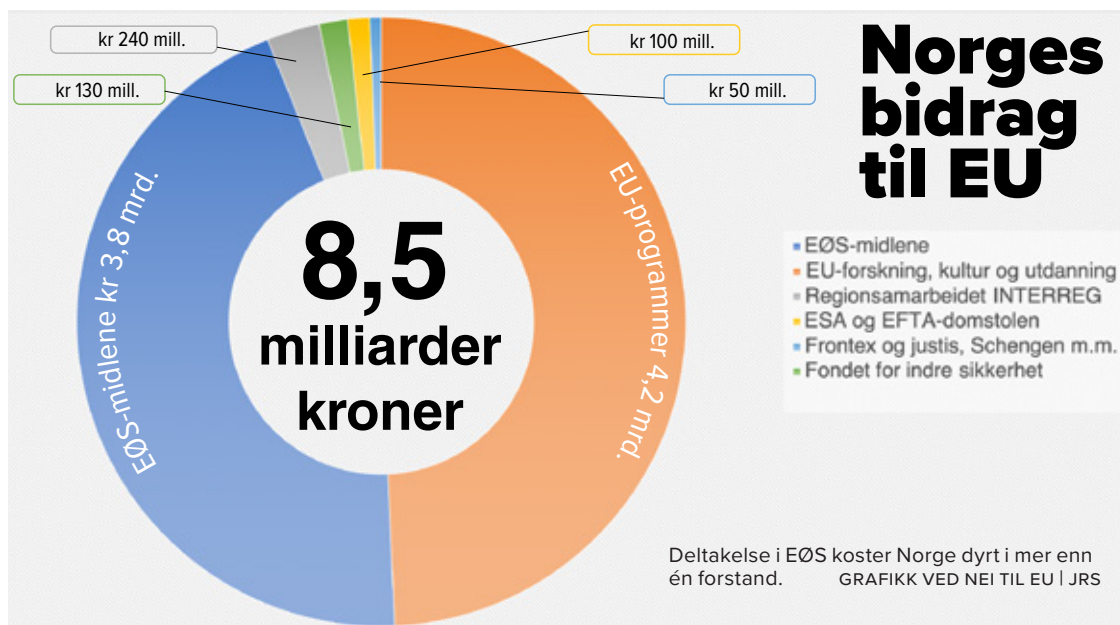
Beholde bredden i organisasjonen

Kathrine er opptatt av at Nei til EU er en tverrpolitisk grasrotorganisasjon, da er det viktig at de tillitsvalgte representerer flest mulig.

– Her er det også viktig for meg å få med at som beredskapsorganisasjon i EU-spørsmålet er det både viktig og riktig at vi fortsatt har EØS-tilhengere med i EU-kampen. Vi heter Nei til EU, og EØS-tilhengerne hører med. Ja, Nei til EU har ut av EØS-vedtak og debattene skal være tøffe, men vi trenger alle EU-motstanderne den dagen en ny EU-avstemning nærmer seg!

– Jeg har lett for å bli glad i mennesker, og i Nei til EU er det mange å bli glad i. Jeg har faktisk likt godt det å være forskjellige og så finne tonen sammen! Alle vil jo bidra, og da handler det om å gi alle muligheter til å bidra.

Aktivisten

Standpunkt vil bli bedre kjent med aktivistar og tillitsvalde.

Namn?

■ Yvonne Janet Judvigsen Log.

Bustad?

■ Skjeberg.

Alder?

■ 48 år.

Verv i Nei til EU?

■ Styremedlem Sarpsborg Nei til EU.

Yrke?

■ Lokomotivfører.

Når og kvifor melde du deg inn?

■ Jeg var medlem i flere år før jeg ble valgt inn som styremedlem i Sarpsborgs lokallag. Jeg meldte meg inn for å støtte en organisasjon som jobber for de sakene jeg mener er viktige å verne om. EUs natur er å aktivt bygge ned velferdsstaten, der ingenting lengre er hellig og alt kan stykkes opp, anbudsutsettes og selges bare prisen er riktig.

Største utfordringa for Nei til EU?

■ Å nå ut med et forståelig budskap til et bredt publikum om hva konsekvensene av direktivene og forordningene som blir innført i det norske regelverket vil bety for Norge og fremtiden. Dette gjelder også de folkevalgte på Stortinget, de må forstå hva de tar stilling til da de avgir sine stemmer.

Korleis kan Nei til EU nå breiare ut?

■ Et godt samarbeid med lokale fagforeninger er viktig. Her kommer man i kontakt med de tillitsvalgte, og som igjen vil kunne spre budskapet til sine medlemmer.

Eksempel på vellukka arbeid?

■ ACER-saken skapte mye omtale og stort engasjement, en viktig sak som nådde bredt ut. Der ble det gjort en meget god jobb. Det gjøres også en god jobb med EUs fjerde jernbanepakke.

Kva aktivitet likar du sjølv best?

■ Politiske markeringer som gir en god samhörighet og en tydelig markering for hva vi mener og står for. Det er også effektivt å dele ut informasjon direkte til for eksempel reisende med toget, da får man ofte en god samtale og kan så et frø som forhåpentlig gir gode ringvirkninger til støtte for saken.

EØS-MIDLENE:

Dette betaler Norge til EU gjennom EØS

Til sammen betaler Norge **8,5 milliarder kroner hvert eneste år** som ledd i EØS-samarbeidet.

Den største utgiftsposten er EØS-midlene, som skal gå til ulike utviklingstiltak i Øst-Europa. I tillegg kommer en rekke avgifter til forskjellige programmer og EU-byråer. Noen av postene er vanskelige å tallfeste nøyaktig, de kan også variere litt fra år til år.

I tillegg kommer mange indirekte kostnader som ikke lar seg måle, for eksempel det ekstra byråkratiet i departementene som på løpende bånd må forberede og tilpasse nye lovforslag og forskrifter for å etterleve forpliktelsene som følger av strømmen av rettsakter fra EU og EØS-komiteen.

Kan fortsette i EU-program

Deler av midlene fra programsamarbeidene kommer tilbake til Norge gjennom prosjekter som mottar støtte.

Finn ut mer om EØS-avtalen

■ Nei til EUs nettsider har svært mye innhold om EØS-avtalen. Les mer på neitileu.no

AV JAN R. STEINHOLT

Politisk rådgiver i Nei til EU

Summen lar seg vanskelig tallfeste, men er langt mindre enn hva Norge betaler inn.

Det er et tankekors at Norge utenfor EØS kan fortsette å delta i EU-programmene for forskning, kultur og utdanning for under halvparten av summen vi i dag betaler i uoffisiell EØS-kontingent.

Slik blir EØS-kostnadene fordelt

- EØS-midlene: 3,8 milliarder kroner årlig (2014–2021)
- EUs programmer og byråer for forskning, kultur og utdanning: 4,2 milliarder kroner årlig
- Regionsamarbeidet INTERREG: 240 millioner kroner
- Overvåkingsorganet ESA og EFTA-domstolen: ca. 100 millioner kroner
- Frontex og annen virksomhet på justis- og Schengen-området: ca. 50 millioner kroner
- Fondet for indre sikkerhet: ca. 130 millioner kroner årlig
- Totalkostnad (brutto): ca 8,5 milliarder i året.

KAN MISTE ERSTATNING FOR KANSELLERTE FLYAVGANGER:

Forbrukerrettigheter kan ryke i hele EØS

EU-retten inneholder flere **regler om forbrukervern**. Nå kan mange av dem komme til å ryke.

Et flertall av samferdselsministrene i EU vil annullere refusjonsordninga for kansellerte flyavganger. Bestemmelsen om at passasjerer har rett til full kompensasjon har lenge vært ført fram som eksempel på EUs omsorg for forbrukernes rettigheter.

I en såkalt Rekommandasjon av 13. mai anbefaler EU-kommisjonen forbrukerorganisasjoner og andre om å oppfordre passasjerer til å godta reise-poeng (Cash Points) i stedet for å kreve billettrefusjon.

For mindre enn et halvt år siden vedtok EU et direktiv som skulle styrke forbrukervernet. Etterpå har det vært lite snakk om EUs nye giv for forbrukerrettigheter. Fra å ha vært en flaggsak som skulle hjelpe på EUs popularitet blant europeere flest, står forbrukerbeskyttelsen i fare for å bli enda et offer for pandemien.

Erstatningsansvar – eller ikke?

Under koronapandemien har flyselskaper gjort sitt ytterste for å få passasjerene til å ombooke reisen til neste år eller veksle billetten om til kundepoeng (Cash Points), istedenfor å kreve refusjonen de har krav på etter EUs flypassasjerforordning (EF 261/2004). Forordningen er tatt inn som forskrift i norsk rett i tråd med EØS-bestemmelsene.

EU har i flere år diskutert endringer i forordningen på bakgrunn av den såkalte askekrise etter vulkanutbruddet på Island. «Askefaste» passasjerer påførte flyselskapene store kostnader. Et av poengene i forslaget er å klargjøre om «ekstraordinære omstendigheter» skal fritta flyselskapene for erstatningsansvar.

Kompromissforslaget fra det kroatiske EU-formannskapet innebærer en svekkelse av rettighetene til passasjerene. EU-parlamentet har på sin side vært opptatt av å håndheve disse rettighetene.

Et tilsvarende forslag om togpas-

Norwegian i krise. Norwegian er reddet på kort sikt, men statlig oppkjøp kan være en siste utvei lenger fram i tid, men det vil kunne bli sett på som ulovlig statlig subsidiering etter EØS-avtalen. FOTO: AEROPRINTS.COM

Les mer om koronakrisen og EØS

■ Les mer om konsekvensene av EØS-avtalen for mulighetene for å møte krisen neitileu.no

AV JAN R. STEINHOLT

jan.steinholt@neitileu.no

sjasjerenes rettigheter er i såkalte trilogforhandlinger mellom Rådet, Parlamentet og Kommisjonen. Parlamentet vil beholde klausulen som gjør togselskapene erstatningsansvarlige også ved uforutsette og ekstraordinære omstendigheter.

Massiv støtte til flyselskapene

EU-kommisjonen har måttet ty til den ene unntaksbestemmelsen etter den andre for å innfri bønnene fra medlemslanda om å få redde sine fly- og togselskaper. Den norske regjeringa har fått grønt lys fra ESA for å gi lånegarantier til Norwegian.

Frankrike og Nederland har nylig fått aksept for å støtte det kriseramma flyselskapet Air France-KLM, der den franske og nederlandske staten er storaksjonærer.

Tyskland får mest nødhjelp

Italia ønsker å rensjonalisere Alitalia, et ønske EU nøler med å imøtekomme. Tyskland har allerede fått lov til å pumpe en halv milliard euro inn i flyselskapet Condor, det store Lufthansa er i forhandlinger med forbundsregjeringa.

I EU vekker det voksende irritasjon at de store landa stikker av med en uforholdsmessig stor del av statsstøt-

ten. Tall fra EU-kommisjonen viser at Tyskland har fått over halvparten av den statlige nødhjelpa som EU har «klarert», sjøl om landet bare står for 25 prosent av bruttonasjonalproduktet i Den europeiske unionen.

Lånegaranti til Norwegian

ESA godkjente 30. mars den norske garantiordningen til flyselskapene.

Norwegian Air Shuttle får 2,7 milliarder kroner i statlig kreditt dersom visse vilkår til egenkapital er oppfylt. Et nødvendig flertall blant selskapets aksjonærer godtok 4. mai å utstede emisjoner som omgjør selskapets gjeld til egenkapital. Dermed er selskapet reddet på kort sikt.

Statlig oppkjøp kan være en siste utvei. Dersom det blir aktuelt for den norske staten å gå inn med direkte støtte, sletting av gjeld eller oppkjøp av selskapet, vil dette med stor sikkerhet bli ansett som ulovlig statlig subsidiering etter EØS-avtalen, om da ikke EU og ESA innrømmer nye særlige unntak.

Da papirkonsernet Norske Skog gikk konkurs i 2017, ble staten advart mot å kjøpe seg inn i selskapet fordi dette ville være et brudd på EØS-avtalen. Restene av Norske Skog ble i 2016 kjøpt opp av det britiske hedgefondet Oceanwood Capital Management.

Stort miljøengasjement. Ole Kvadsheim er opptatt av at Norge ikke skal bruke vår EU-tilknytning som en hvilepute i klimapolitikken. FOTO: TORMOD YTREHUS

NY UTREDER I SOMMER:

Ole Kvadsheim skal utrede EUs klimapolitikk

Ole Kvadsheim er ansatt i et tidsbegrenset engasjement som **utreder i Nei til EU.**

Kvadsheim fullfører denne våren en master i samfunnsøkonomi ved UIO. Han har tidligere erfaring fra Ungdom mot EU, både som nestleder og ansatt. Han er også aktiv i Oslo Nei til EU.

– Jeg gleder meg til å ta fatt på oppgaven med å videreutvikle og styrke nei-bevegelsens klimaargumentasjon. Viktigste for meg er at Norge må slutte å bruke vår EU-tilknytning som en hvilepute i klimapolitikken, sier Ole Kvadsheim.

Klima brukt som ja-argument

Den viktigste oppgaven i stillingen vil være å innhente informasjon om EUs klimapolitikk og undersøke hvordan den påvirker norsk klimapolitikk og debatten om norsk EU-medlemskap. EUs klimapolitikk blir stadig oftere brukt som et argument for norsk medlemskap. Det er en debatt hvor Nei til EU

AV EIVIND FORMOE

eivind.formoe@neitileu.no

ønsker å være bidragsyter. Det arbeidet starter med å innhente kunnskap og fakta om EUs klimapolitikk.

– Ole er kunnskapsrik og har god kjennskap til nei-bevegelsen og Nei til EU. Han har kunnskap om EU og EØS-avtalen og klare tanker om Nei til EUs plass i klimadebatten. Det gjør meg trygg på at han kommer til å gjøre en god jobb, sier Thomas Haug, generalsekretær i Nei til EU.

Kvadsheim starter i jobben 15. juni.

Løsningen. Her er løsningsordene til kryssordet som stod i Standpunkt 1-2020.

Vil ha hastevedtak om meldeplikt

■ EU-kommisjonen reiser forslaget om varslingsplikt på ny. Forslaget om et nytt meldepliktsdirektiv møtte så stor motstand rundt omkring i Europa at det ble lagt på hylla i fjor. Nei til EU advarte om at direktivforslaget ville bli hentet fram igjen. Nå har det skjedd.

Feilinformerer Stortinget om eksport til EU

■ I sin EU/EØS-redegjørelse 5. mai uttalte utenriksminister Ine Eriksen Søreide at «opp mot 80 prosent av

norsk eksport» går til EU. Det er langt unna sannheten. I 2018 gikk 19 prosent av den samlede norske eksporten til Storbritannia, og 10 prosent av eksporten uten olje og gass. 31. januar i år forlot Storbritannia EU. EU-regelverket praktiseres ut 2020, men britene deltar ikke i EUs organer og er ikke lenger et medlemsland. Ut fra 2018-tallene er dermed EUs andel av Norges totale eksport nå 58 prosent.

Kvotemeldinga må trekkes tilbake!

■ Regjeringen trosser kystopp-røret og vedtar kvotemeldinga. Fiskeripolitisk utvalg i Nei til EU krever i en uttalelse fra mai utsettelse med ny konsekvensutredning. Innføring av omsettelige kvoter stikk i strid med deltakerloven har ført til sterk konsentrasjon av retten til å høste våre felles fiskeressurser på færre eiere, færre og større fartøy og færre steder langs kysten. En stadig større del av verdiskapingen skjer utenfor Norge.

EU truer testing mot pandemi

■ Innføringen i EØS-avtalen av EUs forordning om medisinsk utstyr og testing i laboratorium svekker helseberedskapen. Norske sykehus må kjøpe standardiserte tester fra kommersielle selskaper i stedet for å kunne lage testene selv. Mens Norge og Europa er midt inne i en dramatisk kamp mot koronapandemien, godkjente et flertall på Stortinget en ny EU-forordning som forplikter Norge til å kjøpe standardiserte medisinske tester fra kommersielle aktører i stedet for at norsk helsevesen kan lage testene selv.

NYTT VETT-HEFTE OM EØS OG BEREDSKAP:

Matberedskap? Det var før,

Hvorfor kommer Norge så dårlig ut på områdene **sjøforsyning og matberedskap?**

Norge har hatt en bratt læringskurve etter utbruddet av koronapandemien. En vesentlig lærdom er at vi trenger god mat- og medisinerberedskap som kan gi sjøforsyning i krisetider. Forestillingen om at import på det frie markedet alltid vil sørge for forsyninger, har fått en alvorlig knekk. En annen lærdom er betydningen av et fungerende offentlig helsevesen. Og vi ser hva en sikker infrastruktur i form av strøm, vei, jernbane, vann, postom-bæring, internett og telefoni betyr.

Legitimiteten til en hvilken som helst regjering består i at den er i stand til å sikre befolkningens mest grunnleggende behov. Typisk for krisetider er at land står seg sjøl nærmest. Koronakrisa har atter bevist denne gamle sannheten.

AV JAN R. STEINHOLT

jan.steinholt@neitileu.no

President Donald Trump har sagt det med sedvanlig tydelighet: America first! Andre statsledere og land handler i realiteten på samme måte, bare mer i det stille. Russland er verdens største eksportør av hvete. I april kunngjorde landbruksdepartementet i Moskva at Russland stanser all korneksport, i første omgang fram til 1. juli.

«Indre proteksjonisme»

I prinsippet skulle det indre markedet i EU bevise hvordan gjensidig innbyrdes solidaritet kan kombineres med fri vareflyt, hvor land gladelig deler sitt overskudd med andre. Sånn fungerer det likevel ikke når det røyner på.

EU vil gjerne fungere som en føderal stat satt sammen av forskjellige regioner. Men ambisjonene stemmer ikke overens med realitetene. Den økonomiske unionen er ennå ikke skrudd sammen som en politisk union. Det er fordi regjeringene i medlemslanda skal tjene to herrer samtidig: Sitt eget lands innbyggere og de overnasjonale

institusjonene i EU. I krisetider blir denne spagaten enda mer umulig enn ellers. For ikke å miste legitimitet i eget folk, tvinges statslederne til å prioritere akutte nasjonale behov.

Det er en utbredt misforståelse at EU er prinsipiell motstander av proteksjonisme. I utgangspunktet er EU et proteksjonistisk prosjekt i forhold til omverdenen. Det EU er imot, er enhver form for proteksjonistiske tiltak innad i unionen. Til EU-kommisjonens fortvilelse og bekymring har det ene medlemslandet etter det andre innført tiltak som fremmer egenproduserte landbruksprodukter på bekostning av import. «Det indre markedet er vårt sterkeste kort for å sikre forsyninger innad i EU», bedyrer Kommisjonen.

Norge på jumboplass

Norge er på jumboplass i verden hva sjøforsyning angår. Sild og poteter har riktignok holdt liv i nordmenn før, fortrinnsvis ved kysten. Men selv om vi skulle stanse all fiskeeksport, ville det

Viser behovet for norsk landbruk. Norge har tre prosent dyrkbart areal, hvorav 1,3 prosent er egne til produksjon av matkorn. Norsk beredskapslagring av korn ble likevel helt avvikla i 2011. FOTO: KATHRINE KLEVELAND

det!

knappt dekke behovet. Fisk har et annet problem, spesielt i krisetider: Den er i all hovedsak ferskvare. Korn og basisprodukter har derimot lang holdbarhet. Etter vanlige standarder er Norge derfor bare 40 prosent sjølforsynt om vi regner med dyrefôr.

Da vi var i union med Sverige, fantes det 250 kornlagre i Norge. I dag er det ingen. I flere tiår etter siste verdenskrig hadde Norge betydelige beredskapslagre av blant annet matkorn.

Etter at Norge igjen ble fritt for 75 år siden, bidro harde erfaringer fra tida under okkupasjon til å forme det moderne etterkrigs-Norge. I etterkrigstidens samfunnskontrakt var det en selvfølge at det offentlige sørget for god tilgang og god kontroll med innbyggernes grunnleggende behov som vann, mat og strøm. Men bit for bit har samfunnskontrakten blitt mindre forpliktende eller borte. Mange av våre rettigheter har blitt til varer eller tjenester på et marked med fri flyt.

På 1950-tallet var det et lovfesta

krav at det skulle være lager av forsyninger tilsvarende ett års krigsforbruk. I 1967 ble kravet redusert til sju måneders forbruk. Siden har Statens kornforretning blitt til Cermaq, nå eid av japanske Mitsubishi. Mange kornsiloer er for lengst ombygd til studenthybler og leiligheter.

Markedslogikken

Norsk beredskapslagring av korn ble helt avvikla i 2011. I 2017 mente regjeringen at matvareberedskap var helt uavhengig av norsk produksjon. Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) mente samme år at lagring av korn, «ut fra dagens forsyningssituasjon», ikke var nødvendig. En rapport fra Agri Analyse noen år tidligere, Korn og krise – Hvorfor Norge bør starte kornlagring, kom til helt andre konklusjoner. Etter at koronaviruset har herjet i noen måneder, har blant andre fylkestinget i Trøndelag vedtatt at de vil be sentrale myndigheter om å gjeninnføre et nasjonalt beredskapslager for korn.

Beredskap handler nå engang ikke om dagens situasjon, men om hva som kan skje i en gitt framtidssituasjon. Som for eksempel ved krig, naturkatastrofer, atomulykker eller pandemier. DSB nøyer seg med å advare mot nedbygging av landbruksjord siden Norge bare har tre prosent dyrkbart areal, hvorav 1,3 prosent er egne til produksjon av matkorn. Sverige har det dobbelte, mens Danmark har hele 56 prosent av landarealet sitt tilgjengelig for matproduksjon. I et karrig land som vårt fortøner det seg direkte ansvarsløst å forsømme beredskapslagre.

Kalorifattig kriselager

Det nesten totale fraværet av beredskapslagre er forsøkt tilbakevist av norske myndigheter. «Norge har et kriselager med mat», skrev NRK i april, etter å ha fått et svar fra Nærings- og fiskeridepartementet som sier at det finnes «beredskapslagre av visse matvarer som kan nyttast i situasjonar med alvorleg forsyningssvikt». Størrelsen på beholdningene og hvor lagrene ligger ville departementet imidlertid ikke oppgi «av sikkerhetshensyn».

Representanten Geir Pollestad (Sp) fulgte opp i Stortinget for å få et mer utfyllende svar fra statsråd Iselin Nybø (V). Da kom det fram at lagrene tilsvarer kaloribehovet for rundt 30 000 personer i tre dager. Dette tilsvarer folketallet i en liten by som Molde, eller én prosent av Norges befolkning.

Særlig etter 1990 har vi gjort oss stadig mer avhengige av matimport. Matjord er bygd ned i skremmende tempo. Fasiten er at Norge har Europas dårligste matvareberedskap.

Manglende forsyningssikkerhet skyldes først og fremst flere tiår med

Vett 2-2020

- Helt krise: EU og EØS i koronaens tid – 60 kr
- Nei til EUs skriftserie VETT nr. 2020
- 48 sider i farger.
- Bli Vett-abonnent helt gratis. Du kan som medlem bli Vett-abonnent og motta heftet gratis sammen med Standpunkt. Send melding til medlem@neitileu.no.
- Du kan også laste ned Vett fra nettsiden neitileu.no

Da vi var i union med Sverige, fantes det 250 kornlagre i Norge. I dag er det ingen.

JAN STEINHOLT

Standpunkt 2-2020

moteriktig markedsideologi. Gjennom EØS-avtalen er denne ideologien sydd inn i vårt eget lovverk med tusenvis av tråder. Disse trådene fra Brussel går på tvers av våre verdier, interesser og behov som samfunn og fellesskap. EU og EØS har gjennom mer enn 25 år svekket det nasjonale immunforsvaret vårt. Landbrukspolitikken er delvis unnatt EØS-avtalen, men også her er det et vedvarende press for å øke importen på bekostning av norsk egenproduksjon, fastslått i avtalens artikkel 19.

Lagre kan «forstyrre markedet»

Finland blir gjerne fremholdt som eksempel på at et land kan bygge store beredskapslagre på tross av EU-medlemskap. Den finske loven om sivil og militær forsyningssikkerhet stammer fra tida før landet ble med i EU og pålegger myndighetene å sørge for forsyningssikkerhet på kritiske områder som mat, medisiner og drivstoff.

I motsetning til Finland har Sverige som Norge latt seg styre av den overordna EU-logikken. Sverige avvirket sine beredskapslagre som følge av EU-medlemskapet, forklarer Jan-Olof Olsson i det svenske motstykket til DSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). – Da man fikk det indre markedet anså man disse lagrene for avleggs, sier Olsson til TT.

Store lagerbeholdninger av tørrvarer i en sesongbasert europeisk landbruksindustri ødelegger prinsippene for et «velfungerende» marked. Skulle også langt større stater gjøre som Finland, kunne det raskt føre til store prissvingninger. Ved å trekke på egne lagerbeholdninger også i «normale» tider og foreta større innkjøp når prisene er lave, kan store land påvirke markedspriser og leveranser.

I den grad EU godtar nasjonale beredskapslagre i medlemsstatene, så skjer det på grunnlag av regelverket i den felles landbrukspolitikken. Den forutsetter full gjennomsiktighet og forbud mot prispåvirkning og «urettferdig handelspraksis». Heller ikke mat og korn med lang holdbarhet varer evig. Kan et land som fornyer beredskapslagrene sine unngå å påvirke markedet for landbruksvarer?

EU-TILHENGARAR BRUKAR KORONAKRISA MOT BREXIT:

Utsett brexitfrist kan koste

Brexit-motstandarane vil bruke koronakrisa for å forlenge overgangsperioden før Storbritannia er heilt ute av EU. Ein ny rapport viser at **forlenga overgang blir svært dyrt** for britane.

Storbritannia er no i ein overgangsperiode der dei må følgje det meste av EU-regelverket, etter at dei formelt gjekk ut av unionen 31. januar 2020. Etter utmeldingsavtalen har begge sider frist til 31. desember 2020 til å ratifisere ein handelsavtale og reglar for framtidig samarbeid.

Regjeringa er tydelege på at dei ikkje vil gå med på ei forlenging, sjølv om EU

Storbritannias veg ut av EU

- Storbritannia har vore medlem av EU sidan 1972.
- 23. juni 2016 røysta 51,9 prosent av britane for at landet skal forlate EU medan 48,1 prosent røysta for å bli.
- 31. januar 2020 gjekk Storbritannia formelt ut av EU.
- 31. desember 2020 skal overgangsperioden vere over.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

skulle be om at fristen blir utsett. Den nye Labour-leiaren, sir Keir Starmer, har sagt at Storbritannia bør utsette fristen til etter desember om naudsynt, medan Liberaldemokratane og Scottish National Party vil ha utsetting uansett.

Dyrt å forlenge forhandlingsfrist

EU-tilhengarane meiner presset for å handtere koronakrisa gjer det umogleg å få på plass ein handelsavtale før 31. desember, og at den britiske økonomien som allereie er svært hardt råka av koronakrisa, ikkje vil overleve sjokket av å endre handelsvilkåra med EU.

Men ein rapport frå Centre for Brexit Policy frå 16. mai viser tvert imot at å forlenge overgangsperioden med to år vil koste den britiske økonomien 380 milliardar pund eller 4 700 milliardar kroner.

Rapporten slår vidare fast at det å utsette utgangen i desember i håp om å få til ein avtale, er reint nonsens. «Det er berre mangelen på politisk vilje i EU

som hindrar ein handelsavtale før året er omme. I mangel av ein handelsavtale med EU er det handel under WTO-vilkår som er det mest attraktive, billegaste og best førebudde alternativet», heiter det i rapporten.

Styrka forhandlingsposisjon

Konklusjonen i rapporten er at å avslutte overgangsperioden 31. desember, sjølv utan ein avtale på plass, er eit kritisk vilkår for å få økonomien på beina igjen etter koronakrisa. Å halde på fristen vil også gi eit betre utgangspunkt for å få til ein avtale med EU.

Å gå ut av overgangsperioden som avtalt vil «bidra til den økonomiske tilfriskninga etter Covid-19 ved å bygge på tidlegare britisk handelssuksess med land utanfor EU, etter WTO-reglane». Etter overgangsperioden kan Storbritannia inngå frihandelsavtalar som også vil kunne styrke økonomien. Ved å ikkje be om utsetting vil Storbritannia ha ein «styrka forhandlingsposisjon som gjer det meir sannsynleg

Korona og brexit. Storbritannia er hardt råka av koronapandemien. Regjeringa skal både handtere krisetiltaka og forhandlingane med EU om ein handelsavtale. FOTO: DUNCAN C/ WIKIMEDIA

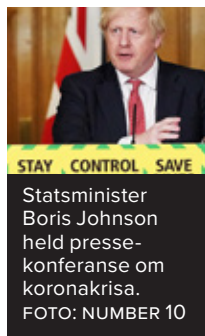
380 milliardar pund

å kome til ein avtale med EU». Rapporten peiker også på at fridom frå stramme EU-reglar opnar for tiltak som kan revitalisere økonomien etter koronakrisa.

Fleirtal for å halde på fristen

Ei meningsmåling utført for Centre for Brexit Policy viser at eit knapt fleirtal blant britane, 44 mot 40 prosent, ønskjer at regjeringa held seg til 31. desemberfristen. Britane trur også at forlenging av fristen vil føre til ytterlegare utsetjingar. Her var 46 prosent einige, men berre 16 prosent ueinige. Centre for Brexit Policy tolkar dette svaret som at britane har eit kynisk syn på EU sine motiv i forhandlingane, og at dei vil ha brexit overstått.

Målinga viser også stor støtte til den britiske EU-uttmeldinga. På spørsmål om det er betre for Storbritannia å stå utanfor EU på lang sikt, er 45 prosent einige, mot 28 prosent ueinige. Det var også eit klart fleirtal av dei som svarte som meinte at det er nok tid til å få på

plass ein avtale med EU, trass i koronakrisa, og at regjeringa bør klare å handtere både koronakrisa og forhandlingane med EU samstundes.

Forhandlingsmøte i juni

Storbritannia og EU skal ha eit avgjerande forhandlingsmøte i juni, der dei skal avklare om endeleg frist for å forhandle fram ein handelsavtale skal forlengast utover fristen i desember. Ifølgje BBC 11. mai var den førre forhandlingsrunda i april ikkje så fruktbar, men partane har hatt videoamtalar gjennom mai, sidan reising og fysiske møter har vore umogleg å gjennomføre.

Partane er usamde om fiskeri, konkurransereglar, politisamarbeid og korleis avtalen skal handhevast. Storbritannia ønskjer først få på plass ei kjerneavtale, ved sidan av avtalar om luftfart og energi, medan EU vil fokusere på fiskekvotar og konkurransereglar.

NorthConnect-kabelen til Skottland er ikke død

■ Forslag om å si nei til konsesjon til NorthConnect, samt et annet forslag om å kreve at overføringskabelen

blir fjernet fra EUs liste over prioriterte prosjekt, ble behandlet i Stortinget torsdag 23. april. Et forslag om å si nei til konsesjon for Skottlandskabelen NorthConnect fikk ikke flertall i Stortinget.

EØS verner subsidier til kryptovaluta

■ Stortinget vedtok i 2018 å innføre full elavgift for utvinning av kryptovaluta. I to år har de forhandlet med ESA om å få lov til å gjennomføre Stortingets vedtak. Nå gir regjeringen seg. Dermed fortsetter subsidiene av en næring som ingen parti i Norge vil subsidiere.

Møtte KrF på Stortinget

■ Det var god tone i møtet med KrF på Stortinget, med samtaler om EUs byråer, jernbanepakken og vetoretten i EØS. Nei til EU har jevnlig kontaktmøter med partier og organisasjoner i nei-alliansen. Foruten nestleder Olaf Gjødrem, var det fagansvarlig for politikk Morten Harper og leder i Nei til EU Kathrine Kleveland som møtte stortingsrepresentant Geir Toskedal og politisk rådgiver Odd Jostein Sæter. Kathrine Kleveland startet med å vise til den høye nei-prosenten KrF-velgerne stadig viser i meningsmålinger om EU-medlemskap. Med samferdselsminister fra KrF krever Nei til EU at KrF vil stanse innføringen av EUs fjerde jernbanepakke.

Likestilling lønner seg

■ At kvinner og menn er likestilte på arbeidsmarkedet gjør ikke bare utslag i kvinners grad av frihet. Dette er også god samfunnsøkonomi. Derfor er det bekymringsverdig at sysselsettingsgapet mellom menn og kvinner i Europa øker, heter det i en uttalelse fra Kvinneutvalget i Nei til EU. Norge er langt fra i mål med likestillingen. Vi krever at både Norge og EU-landene tar grep for å øke sysselsettingen blant kvinner!

FOLKET SA NEI, OG FOLKET SIER FORTSATT NEI:

15 år med flertall mot EU

I april var det **15 år med nei-flertall** på alle meningsmålinger som har spurt det norske folk om de ville stemme for eller mot norsk medlemskap i EU.

Nå er det altså 15 år siden det sist var ja-flertall på meningsmålingene.

– Å runde 15 år med nei-flertall på alle EU-målinger uansett hvem som har spurt, både motiverer og inspirerer meg. Samtidig er jeg ydmyk og takknemlig for at så mange fortsatt ser verdien i folkestyre og sjølråderett, sier Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU.

– Er det noe jeg har lært disse årene så er det at det lå en kjempeinnsats bak resultatet i begge folkeavstemningene. Folkestyre er et fantastisk ord, og det var som Dag Seierstad så fint sier det i tittelen på boka om Nei til EU: «Folket sa nei» og folket sier fortsatt nei!

Forspranget har krympet

Etter flere år med ja-flertall på meningsmålingene snudde trenden våren 2005. En viktig grunn til det var vanskene EU hadde med å få vedtatt sin nye grunnlov. Grunnlovsprosjektet havarerte da Nederland og Frankrike vraket grunnlovsforslaget i folkeavstemninger. Motstanden mot grunnloven viste at Nei til EU ikke er alene om å stå opp mot unionen. Så ble EU rammet av den økonomiske krisen, og EU-motstanden økte stabilt til mellom 70 og 80 prosent i flere år. De siste årene har flertallet krympet noe igjen.

– Ja, det svinger og ja, nei-prosenten har vært enda høyere enn den er i dag, men det var fortsatt 60 prosent av de spurte som svarte nei ved forrige måling, og det var mer enn dobbelt så mange som de 28 prosent som ville inn i EU, slår Kleveland fast.

Fortsatt viktig med EU-motstand

– Ved hver meningsmåling blir jeg ydmyk og takknemlig for alle dem som fortsatt ser verdiene med å stå utenfor EU og svarer nei til unionsmedlemskap, sier hun.

– Et annet poeng er at i et ja- eller nei-spørsmål vil målinger alltid svinge en del over tid – og det er vanlig at befolkningen er delt omtrent på midten.

Feiret ett år nei-flertall. Daværende leder i Nei til EU Heming Olaussen feiret ett år med sammenhengende nei-flertall i april 2006. Ingen visste da at det var starten på 15 år med nei-flertall på alle meningsmålingene om EU-medlemskap.

FOTO: EIVIND FORMOE

Glade i kaker. I 2015 feiret Nei til EU ti år med nei-flertall med ny marsipankake.

– Det var fortsatt 60 prosent som svarte nei ved forrige måling. Mer enn dobbelt så mange som de 28 prosent som ville inn i EU.

KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Det solide overtaket for nei-siden over så lang tid i dette spørsmålet er derfor ganske så unikt.

Kleveland mener vi har hatt flere saker de siste årene som viser verdien av å stå utenfor EU.

– Av de siste politiske sakene så ga ACER-saken en oppmerksomhet rundt sjølråderetten, og mange ble oppmerksomme på viktigheten av å bestemme i eget hus. Nå gir innføringen av EUs fjerde jernbanepakke stor bekymring.

Et styrket folkestyre

For fem år siden markerte Nei til EU ti år med nei-flertall med kakefest på kontoret, som også ble omtalt i Standpunkt. I år stoppet heimekontor og korona kakefesten. Men Kathrine Kleveland avslutning i Standpunkt-artikkelen står seg fortsatt godt.

– Med et stabilt nei-flertall i det norske folk i ti år, ser ikke medlemskapsdebatten ut til å komme opp med det første. Allikevel vil jeg poengtere at medlemsorganisasjonen vår heter Nei til EU, og at det å forebygge medlemskap i unionen alltid vil være det viktigste for organisasjonen vår.

NY LEDELSE I UNGDOM MOT EU:

Landsmøte på nett

I april ble Frankie Solberg Rød valgt til å etterfølge Reidun Berntsen Heggen på **Ungdom mot EUs første heldigitale landsmøte.**

Etter et spennende valg ser hen fram til å jobbe for å løfte Ungdom mot EU til nye høyder, og få massevis av gjennomslag både hos samarbeidsorganisasjoner og på stortinget.

Frankie er 20 år og kommer fra Sarpsborg i Østfold. Bak seg har hen to perioder i sentralstyret i Ungdom mot EU. Frankie har politisk erfaring fra Sosialistisk Ungdom, Skeiv Ungdom og Solidaritet med Kurdistan. Frankies hjertesak er flyktningpolitikk.

UMEU har aldri vært viktigere

– Først av alt vil jeg takke utrolig mye for tilliten jeg har fått av ungdom mot EU. Jeg gleder meg til å få begynt arbeidet denne perioden. Jeg ønsker også å takke avtroppende sentralstyre, og spesielt avtroppende leder, Reidun, for den flotte jobben som har blitt gjort. Jeg ønsker også å takke våre ansatte, Charles og Pål, og gleder meg til å fortsette å jobbe med Pål, sa Frankie Rød i ledertalen.

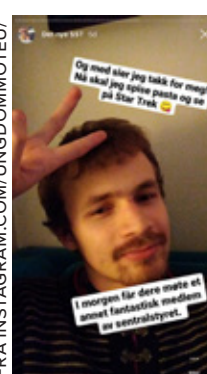
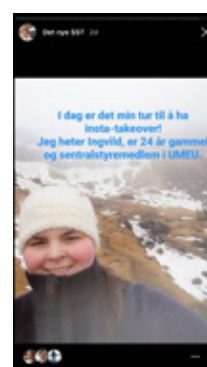
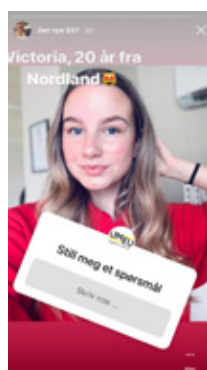
– Når klimakrisa banker på døra, lar EU bare være å åpne og håper den skal gå sin vei. Når flyktninger trenger hjelp, velger EU å se en annen vei og håpe at de skal forsvinne. EU er et usolidarisk prosjekt, som setter kortsiktig profitt foran menneskelig og miljø.

– Vi har et Europa der høyrepopolismen øker, der den økonomiske usikkerheten øker og der det lokale demokratiet blir nedprioritert. Vi ser at EU stenger grensene for flyktninger, ignorerte Italia da de ba om hjelp for å håndtere covid-19 og de nekter å håndtere klimakrisa.

– Ungdom mot EU har aldri vært viktigere. Det er viktig at vi har en nei-bevegelse som er tuftet på gode verdier, som folkestyre, solidaritet og miljø. Jeg er stolt av å være del av denne bevegelsen. Jeg gleder meg til året som kommer!

Nytt sentralstyre

Frankie er ikke den eneste nye i årets sentralstyre. Med seg får hen et styre

FRA INSTAGRAM.COM/UNGDOMMOTEU/

UMEU
Ungdom mot EU

**AV REIDUN
BERNTSEN
HEGGEN**

reidun@umeu.no

med hele åtte nye navn. Politisk nestleder er Thomas Helland-Hansen (20) fra Bergen, organisatorisk nestleder Rebekka Hoksmo-Olsen (18) fra Asker, sentralstyremedlemmer er Even Hallås (24) fra Stavanger, Ingvild Munz (24) fra Oslo, Rasmus Berg (17) fra Bergen, Victoria Elisabeth Andal (20) fra Fauske, Even Brockstedt (21) fra Oslo, Julie Solvang (23) fra Harstad og Renate Iselin Dirdal. 27 år fra Sandnes.

Nyttig og godt møte med Fagforbundet

■ Fagforbundet og Nei til EU deler bekymringen over at kommunal virksomhet presses til å tilby tjenester

på ordinære markedsvilkår. Sammen med generalsekretær Thomas Haug møtte Kathrine Kleveland i februar forbundsleder Mette Nord og leder i Fagforbundet Ung, Mats Monsen. Fagbevegelsen har vært og er en viktig del av grunnstammen i kampen mot norsk EU-medlemskap.

Staten tar tilbake kontrollen over jernbanenettet

■ Storbritannia setter til side anbudskontrakter og lar staten ta kontroll over all persontogtrafikk

i minst seks måneder. Korona-pandemien er utløsende årsak, men langt ifra hele forklaringa. Den britiske regjeringa nasjonaliserte Northern Rail i vinter, før koronaviruset traff Europa.

Ny vår for EFTA i jubileumsåret?

■ Frihandelsforbundet EFTA runder 60 år. Det som en gang var Vest-Europas største handels-

blokk, har blitt en europeisk lilleputt i skyggen av EU. Kan EFTA få en ny vår? EFTA-konvensjonen ble undertegnet i Stockholm 4. januar 1960 og trådte i kraft 3. mai samme år. Både Norge og Storbritannia var med fra start, sammen med Danmark, Portugal, Sverige, Sveits og Østerrike. Målt i antall medlemsstater var EFTA og ikke EEC (EU) den største «handelsblokken» i Vest-Europa på dette tidspunktet.

EU utfordrer til omkamp om Svalbardtraktaten

■ Svalbardtraktaten, som gir Norge «full og uinnskrenket overhøyhet», er hundre år. Traktaten har vist seg levedyktig. Norsk suverenitet har stort sett blitt respektert av alle, bortsett fra EU. EU fortsetter å utfordre Norge ved å ville utstede 20 lisenser for fangst av krabbe på Svalbardsokkelen, tross tap i norsk høyesterett. Det startet med at EU utstedte lisenser for fangst av snøkrabbe til baltiske fartøy.

Progressiv patriotisme?

Lidenskapsløs debatt om Norge og nasjonalisme er mer enn krevende, også i en krisetid. Kan man se for seg en slags progressiv patriotisme som **alternativ til nærsynt nasjonalisme?**

Avslutningen på tittelsporet på plata *England, Half English* av den britiske raddisen Billy Bragg avstedkom en mengde kritiske kommentarer (her gjengitt på originalspråket for å ivareta nyansene): «I got a lot of shit from people when I was recording 'Half-English'. That song ends with me singing: 'My country, oh my country, what a beautiful country you are.' Leftist friends of mine said 'You're being ironic, right?' But I said: 'No, I do love my country.'»

Reaksjonene han fikk på sin kjærlighetserklæring til England er et greit utgangspunkt for noen refleksjoner om noe som Store Norske Leksikon definerer med ett enkelt ord: «Fedrelandselskende». Et begrep/fenomen som synes å være i vinden for tida: Patriotisme.

Fra talerstolen i FN i New York uttalte USAs president, Donald Trump, i september 2019 at «framtiden tilhører patriotene, ikke globalistene». Noen måneder senere, i februar 2020, vedtok fylkesstyret i Oslo FrP at partiet skal bli «et fyrtårn for patriotiske velgere». Deres mål er så vidt jeg forstår å presse FrP mer i retning av amerikanske Trump-tilhengere. «Patriotisme» synes å være kampropet – både her og der. Patriot er også et amerikansk luftvernssystem.

Trump, Oslo FrP og amerikansk våpensystem. «Patriot» er neppe et ord som frambringer varme følelser hos alle. I Folk og Forsvar sitt sikkerhetsleksikon finner man imidlertid en noe bredere definisjon: «Patriotisme (av latinsk patria: fedreland) er følelsen av kjærlighet, tilknytning og forpliktelse til sitt eget fedreland».

17. mai 2020: kaldfront

Denne teksten avsluttes søndag 17. mai. Her på Byåsen, 120 meter over havet, ligger fortsatt noen centimeter med snø. Ifølge Adresseavisen er det slik at «2020 skriver værhistorie. Aldri tidligere er det registrert et så forferdelig maivær i Trøndelag». Siden målingene begynte for 150 år siden, har det aldri vært registrert noe lignende. Men det

vil neppe være været vi vil huske årets 17. mai-feiring for. Det vi aldri vil glemme er at den spesielle verdenssituasjonen med koronapandemi, smittefrykt og sosial distansering gjorde barnetog og større sosiale arrangementer forbudt. I kjølvannet av koronapandemien, like før nasjonaldagen 17. mai, blusset den latente debatten om Norge, nasjonalisme og nasjonalstaten opp.

Fredag 15. mai sto følgende å lese i nyhetsbrevet til venstreorienterte Agenda Magasin: «I uka der vi lader opp til 17. mai, har det vært kaldt ute, men på våre sider har temperaturen vært høy i spørsmålet om nasjonal selvråderett kontra internasjonalt samarbeid.» Spørsmålet er angivelig «nasjonal selvråderett kontra internasjonalt samarbeid». Men er det slik? Er det virkelig slik at det er enten/eller? Jeg tror ikke det. Jeg er overbevist om at det er mulig å ha to tanker i hodet samtidig: være for handlefrihet i nasjonalstaten og internasjonalt samarbeid. Ordet «nasjonal selvråderett» brukes taktisk for å sikre maksimal polarisering: «Nasjonal selvråderett kontra internasjonalt samarbeid», liksom.

Mandag 11. mai hadde Anne Beathe Tvinnereim, Senterpartiets nestleder og fast spaltist i Agenda, en tekst på trykk på Agendas nettside med tittelen «Mer internasjonalt, men mindre overnasjonalt samarbeid». Tvinnereim er ansett som en internasjonalt anlagt Senterpartipolitiker. Hun åpnet sin kronikk slik: «Med krisen som bakteppe kunne vi fått en fruktbar debatt om nasjonalstaten som ramme for politisk styring. I stedet har mange hoppet rett i skyttergraven». I neste setning kritiserte hun Arbeiderpartiets leder: «Aller mest overrasket er jeg over Jonas Gahr Støre som advarer mot 'dem som nå sier farvel til globalt samarbeid' [...] Støres indignasjon stammer fra et ideologisk globalistisk grunnsyn som jeg tror kræsjer med mange av Arbeiderpartivelgernes praktiske tilnærming til politikk». Hun skrev videre at «Jeg kan omtale meg selv som nasjonalist, i betydningen at jeg mener nasjonalsta-

Oh my country
Oh my country
Oh my country
What a beautiful
country you are.
*England, Half
English (Billy
Bragg, 2002)*

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@
neitileu.no

ten er viktig og riktig nivå for å treffe forpliktende beslutninger». Tvinnereim konkluderte slik: «Selv tar jeg sterk avstand fra enhver ekskluderende nasjonalisme. For meg er nasjonalisme et inkluderingsprosjekt, ikke et ekskluderingsprosjekt, og nasjonalstaten er rett og slett er det beste verktøyet vi har for demokratisk styring og for å beholde en velfungerende og omfordelende velferdsstat.» For ordens skyld: begrepet «nasjonal selvråderett» ble ikke nevnt noe sted i kronikken.

Reaksjonen lot ikke vente på seg. Tidligere SV-nestleder Snorre Valen, nå politisk redaktør i Trondheims nye avis, Nidaros, rykket ut med et ualminnelig skarpt tilsvaret i Agenda Magasin dagen etter. Under tittelen «Når våronna står for tur er også Sp-ledelsen 'globalister'», sparer han ikke på kruttet: «Hva er dette her for noe rør? [...] Fordommende flaggveiving kan være et godt teppe for å tildekke mangelen på gode svar på vår tids kriser». Valen spurte retorisk: «Har 'globalist', et skjellsord som vanligvis brukes av konspirasjonsteoretikere og de absolutte koko-ytterfløyene i politikken, blitt et gangbart skjellsord langt inn i sentrum? Er Senterpartiets nestleder komfortabel med å spille på slike strenger?»

Karl-Johan uten barnetog.

Dette synet er det vi ikke kommer til å glemme fra 17. mai 2020. I anledning 17. mai kom debatten om nasjonal selvvråderett, nasjonalisme og globalisme opp igjen, og gikk rett i skyttergravene.

FOTO:
STORTINGET

Jeg er overbevist om at det er mulig å ha to tanker i hodet samtidig: være for handlefrihet i nasjonalstaten og internasjonalt samarbeid.

JO STEIN MOEN

Standpunkt 2–2020

En progressiv patriot

La oss vende tilbake til Billy Bragg: Britisk aktivist og sosialist, periodevis aktiv støttespiller for Labour – tidvis ligger han til venstre for partiet. En av mine favorittartister, kjent for kombinasjonen protestsang, folkemusikk og punk. Billy Bragg anser seg selv som en ekte internasjonalist. Han argumenterer itherdig for europeisk integrasjon,

og var aktiv og høylytt motstander av Brexit. Samtidig er han opptatt av at det skal være lov til å være stolt over hvem man er, sin arv og det stedet man kommer fra. «Hva er engelskhet (Britishness)?», spør Billy Bragg, og har svaret klart: «Identitet er dynamisk og ikke hugget i stein. Vi må kontinuerlig jobbe med definisjonen av hva det betyr å høre til her. Engelskhet er summen av hver bygning, gressbakke, vei, sti, hver matrett, vane, tro og kultur, hver eneste person, faktisk alt som er i England i dag». Han er kritisk til hvordan spørsmål om identitet og patriotisme mer eller mindre eies av en spesifikk politisk fløy: «Når venstresiden ikke engasjerer seg i identitetspolitikken har det oppstått et vakuum, som ytre høyre mer enn gjerne fyller». Hans holdning er oppsummert i begrepet «Progressiv patriotisme».

Da BNP fikk 17 prosent av stemmene i bydelen hans i 2006, ble Billy Bragg så rystet at han skrev boka *The Progressive Patriot: A Search For Belonging*. I forbindelse med bokutgivelsen uttalte Bragg til The Guardian 11. november 2006 at «Vi må utfordre ytre høyres monopol på patriotisme», og la til: «ikke ved å proklamere vår blinde lojalitet til landet vårt, men ved å utvikle en historie som forklarer hvordan og

Følg debatten på Agenda Magasin sine nettsider

■ Anne Beathe Tvinnereim: agendamagasin.no/debatt/mer-internasjonalt-mindre-overnasjonalt-samarbeid/
 ■ Snorre Valen: agendamagasin.no/debatt/nar-varonna-star-tur-og-sa-senterpartiledelsen-globalister/
 ■ Sylo Taraku: agendamagasin.no/kommentarer/nasjonalisme-i-krisetid/

hvorfor vi alle skal være her på dette stedet sammen».

Inkluderende nasjonal identitet

Fredag 15. mai i år sto artikkelen «Nasjonalisme i krisetid» på trykk i Agenda Magasin. Den må leses som tilsvar til Tvinnereim og Valen, ført i pennen av Sylo Taraku, rådgiver i Agenda. Taraku skriver i en balansert artikkel at «Koronakrisen kan skape økt grobunn for nasjonalismens mørke sider, men kan også benyttes til å forsterke det som er vakkert med nasjonalisme: Den sterke fellesskapsfølelsen.»

I skrivende stund er det 17. mai og sen kveld. Jeg har nettopp tatt ned flagget fra flaggstanga i hagen, og kan uten forbehold slutte meg til Tarakus konklusjon: «Den norske 17. mai-nasjonalismen er etter min mening den beste formen for nasjonalisme man kan tenke seg. Den skaper rom for stolthet uten å være sjøvinistisk eller minoritetsfiendtlig. Ingenting skaper en mer inkluderende nasjonal identitet enn feiringen av Grunnloven, flagget og demokratiet, som jo er felles for alle.» Jeg håper at progressiv patriotisme er mer enn en fiks formulering. Og i mine ører er globalisme/globalist på ingen måte noe skjellsord. Hilsen en (forsøksvis progressiv) patriotisk globalist.

PORTRETT AV TIDLIGERE NEI TIL EU-LEDER:

Ny bok om Stein Ørnhøi

Stein Ørnhøi

var nestleder i Nei til EU i perioden 1992–1993 og leder 1995–1997. FOTO: MIMSY MØLLER

Forfatter og politisk kommentator Stein Aabø har skrevet boken **«Sosialisten. Et portrett av Stein Ørnhøi»**, med mye godt stoff for alle med interesse for EU-striden i 1994.

Stein Ørnhøi var nestleder i Nei til EU i perioden 1992–1993 og leder 1995–1997. Boken handler om hele Ørnhøis politiske liv, men EU-kampen får mye omtale. Her kan vi tilby et kort utdrag av boken:

«Daglig leder» i Nei til EF

Stein ble sittende i den daglige ledelsen i Nei til EF. Kristen Nygaard, den landsmøtevalgte lederen, var ikke ansatt og hadde fortsatt sitt professorat å skjøtte på universitetet. Derfor ble Stein i praksis daglig leder ved siden av generalsekretær Guro Fjellanger. De skulle sammen med andre ildsjeler bygge opp en klassisk medlemsorganisasjon.

– Vi skrev ut medlemskort, laget lokallag, laget fylkeslag, organiserte det som en vanlig politisk organisasjon på linje med politiske partier, men med større bredde.

EF-motstanderne soknet til flere partier.

På noen måter kunne Steins arbeid minne om samlingsprosessen i SV. Ulike partier og partikulturer skulle samarbeide om ett felles mål – å holde Norge utenfor EF.

– Jeg etablerte kontakt med både Senterpartiet og Kristelig Folkeparti og dem i Arbeiderpartiet som hadde samme syn. Det gjaldt naturligvis å sørge

Sosialisten. Et portrett av Stein Ørnhøi

■ Av Stein Aabø
 ■ Utgitt på Res Publica forlag 2020
 ■ Les mer om boken, eller bestill den, her: respublica.no/produkter/sosialisten-et-portrett-av-stein-ornhoi/

for at vi var så brede som mulig. Skulle vi vinne et flertall i folket, var det viktig å nå ut til alle som var motstandere av norsk EF-medlemskap.

– Vi skulle ha med oss kristenkonserverne folk, vi skulle ha med oss arbeiderpartifolk, og vi skulle ha med oss EØS-tilhengere. Det måtte vi selv om vi som organisasjon hadde vært motstandere av EØS. Å holde på hele bredden var vanskelig. Men det var det som skulle gjøres, og det greide vi jo.

Nei til EF ble etter hvert et politisk verksted der folk fra alle lag og grupperinger var med og diskuterte seg fram til et felles politisk grunnlag, samtidig som det var lov å være uenige om mye, gitt medlemmenes bakgrunn. Men organisasjonen hadde verken de store riksmidlene, de store partiene eller økonomiske ressurser på sin side. Det gjaldt å mobilisere med de ressurser organisasjonen rådde over.

– Vi kunne fort ha kommet på den ideen at vi skulle konsentrere oss om de områdene hvor nei-siden sto svakest. Men det ville vært feil. Det var viktigere å få høy valgdeltakelse i de områdene hvor det var nei-flertall. Det var ikke noe poeng å bruke alle kreftene på å mobilisere i Oslo. Det gjaldt å få ut så mange nei-stemmer som mulig. En so-favelger i Lofoten ville mest sannsynlig være en nei-velger, mens en sofavel-

ger i Oslo veldig fort kunne være en ja-velger. Derfor ble det viktig å få opp valgdeltakelsen i de områdene hvor vi visste at det var et stort nei-flertall. Dette var Kristen Nygaard og jeg enige om.

Men blant enkelte i nei-miljøet var det en viss usikkerhet rundt Kristen Nygaard. Han var en fremragende, internasjonalt kjent vitenskapsmann som hadde utviklet viktige deler av it-teknologien som siden har vært et drivhjul i samfunnsutviklingen. Kristen Nygaard var dessuten en god politisk analytiker. Han visste hva som forgikk og hva slags formasjon Nei til EU skulle ha.

– Men han var ikke noen racer i mediene, kjente få på Stortinget, og var verken sjarmtroll eller hjerteknuser. Som type var han kanskje noe bedre til å snakke selv enn å høre hva andre sa. Han brukte utestemme inne. Derfor var det oppstått en slags uro i noen miljøer om hvorvidt Kristen var den beste frontfigur for EF-motstanden i Norge. Så jeg ble spurt direkte om jeg var villig til å stille mot Kristen.

Det var partifelle Oddrun Remvik, leder i Nei til EFs valgkomite, som spurte. Hun mente Stein ville være bedre i stand til å håndtere fjernsyn enn Kristen Nygaard. Gitt Steins mange år med trening både i Stortinget og i mediedebatter, hadde hun et poeng.

Stein sa nei. Men han ville gjerne bli nestleder, hvis det var mulig.

Hans oppfatning var at det man minst av alt trengte i en slik situasjon, var personkonflikter. Det var bare et par år fram til folkeavstemningen. Dessuten var AKP-erne på dette tidspunktet på plass i Nei til EF. I 1972 hadde de hatt sin egen organisasjon, Arbeiderkomiteen mot EEC og dyrtid (AKMED). Nå var de med i den nye folkebevegelsen.

– De folka kjente jeg som lusa på gangen. De ville ha støttet Kristen Nygaard 114 prosent. Å ta en åpen krig og en intern organisasjonskamp mot AKP-erne, det ville jeg ikke.

Kristen Nygaard ble fredet. I ettertid er han opphøyet til en avgjørende kraft i nei-kampanjen. Alle var enige om at Kristen Nygaard, med hans meget sterke sider, skulle være leder. Så fikk de andre ivareta hans svake, ifølge Stein. Det aksepterte Kjell Magne Bondevik i Kristelig Folkeparti, og også de sentrale folkene i Arbeiderpartiet, som Hallvard Bakke, som etter hvert skulle lede Sosialdemokrater mot EU (SME).

GENERALSEKRETÆREN:

Velkommen som medlem i Nei til EU

Hele 522 av de som leser denne utgaven av Standpunkt er nye medlemmer i Nei til EU.

Jeg vil tro de fleste av dere er vervet i løpet av vervekampanjen i månedsskiftet april/mai. Kanskje dere har blitt oppringt av et fylkestyremedlem eller blitt kontaktet av en arbeidskollega eller venn som allerede er medlem hos oss. Uansett – velkommen skal du være, vi er glad for at du vil kjempe mot norsk EU-medlemskap og mot EØS-avtalen sammen med oss.

På grunn av korona og smitteverntregler vil du kanskje ikke bli invitert på arrangement med det første, men fylkeslagene i Nei til EU er flinke til å avholde møter og arrangementer, så vi håper det ikke blir altfor lenge til.

Nye medlemmer er livsviktig for en organisasjon. Det opprettholder medlemstallet og er det viktigste bidraget for at Nei til EU kan gjøre den jobben vi gjør. Nye medlemmer betyr også nye ideer, nye meninger og at flere kan gjøre en innsats i organisasjonen. Det gjør Nei til EU sterkere. Det gjør oss mer synlig i den politiske

Les mer

■ Les mer om vervekampanjen på side 22-23.

AV THOMAS HAUG

Generalsekretær i Nei til EU

thomas@neitileu.no

debatten og øker sjansen for at vi får gjennomslag for det vi kjemper for.

522 nye medlemmer på to uker viser også at vervekampanjer virker. Jeg er glad og imponert over den jobben som er gjort blant de ansatte i Nei til EU, og den innsatsen mange fylkeslag og enkelte tillitsvalgte har lagt ned. Nå starter jobben med å gi de nye medlemmene en god velkomst i Nei til EU. Jeg oppfordrer alle fylkeslag til på neste fylkestyremøte og ta en gjennomgang av hvor mange nye medlemmer man har fått. Og deretter ta en diskusjon på hvordan man på best måte kan ønske de nye medlemmene velkommen til organisasjonen vår.

Jeg liker sitatet fra Kristen Nygaard veldig godt. I 1994 sa han at ja-sida hadde media, makta og millionene, mens nei-sida hadde menneskene. Og man så hvordan det gikk. Det er ingen mediestrategi, ingen kroner eller stortingsforbindelser som kan måle seg med medlemmer og den innsatsen vi sammen gjør for Nei til EU. Derfor er nye medlemmer så viktig, og derfor er jeg glad for å kunne ønske såpass mange nye medlemmer velkommen til oss!

Sender velkomstpakker.

Dugnad i staben for å pakke velkomstpakker til de nye medlemmene. I front Thomas Haug og verveansvarlig Karl-Sverre Holdal. FOTO: EIVIND FORMOE

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU tilbyr Standpunkt, Vett og andre publikasjonar som elektroniske abonnement. ■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Her kan du teste e-avisa: <https://neitileu.no/sok?s=standpunkt> http://issuu.com/nei_til_eu ■ Vil du registrere deg som e-avisabonnent? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktivitet

I det Standpunkt går i trykken er det uklart hva som skjer med planlagte arrangementer i Nei til EU. Følg med på kalenderen på nettsidene for mer informasjon.

Juni

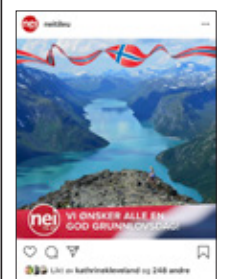
15.6. Bø
Årsmøte i Telemark Nei til EU på Bø Hotell.

September

19.9. På nett
Kvinnekonferansen går som webinar 19. september.

November

6.-8.11. Drammen
Landsmøte i Nei til EU blir etter planen avholdt i Drammen.

Følg oss på nett

■ Nå når det ikke er mulig å møte Nei til EU på møter, konferanser og stand, er det på nettet det er enklest å finne oss. Nei til EU har en aktivitet på sosiale media, spesielt på Facebook og Instagram. Følg oss der. Vi vil også tilby webinar om ulike tema for å holde ved like Nei til EU som kunnskapsorganisasjon.

facebook.com/NeitilEU/
instagram.com/neitileu/
twitter.com/neitileu
neitileu.no

Bli medlem i Nei til EU!

■ Send følgende SMS-melding NEITILEU <DITT NAVN OG EPOSTADRESSE> til 2090 (200,-)

FOLKESTYRE

Nei til EU mener at kort avstand mellom politikere og folk er et gode!

NEI TIL EU

30 år 1990-2020

STOPP EU's FJERDE JERNBANEPAKKE!

nei TIL EU

Boye Ullmann
Leder av Nei til EUs faglige utvalg

Det blir dessverre ikke 1. mai-log i år. Men det blir en rekke 1- mai-arrangement.

OPPNÅDDE KAMPANJEMÅLET:

522 nye medlemmer i verve

– Hurra, vi klarte det! Gratulerer til dykk alle, var kommentaren frå **verveansvarleg Karl-Sverre Holdal** då det endelege resultatet frå dei to kampanjevekeene var klart.

Nei til EU klarte å nå den målsetjinga som organisasjonen sette seg om å verve 500 nye medlemmer i løpet av kampanjevekeene 20. april til 4. mai.

– Når vi har registrert dei siste innkomne vervingane, så landa vi på heile 522 nye medlemmer i løpet av dei to kampanjevekeene vi no er ferdige med. Dette er svært bra og noko vi alle kan vere stolte over. Det er første gongen

på fleire år at vi har nådd målsetjinga som er sett for kampanjevekeene, slår Holdal fast.

– Medlemsvervinga som er gjort er ein kombinasjon av verving frå ringelister, og vervingar via sosiale media. Det er verving frå ringelister som har gitt flest medlemmer.

Hordaland beste vervelag

Hordaland er eit av dei fylkeslaga som

Sjå dei fine videoane våre!

■ Sjå videoar og bilete frå kampanjen: [instagram.com/neitileu/](https://www.instagram.com/neitileu/) og [facebook.com/NeitilEU/](https://www.facebook.com/NeitilEU/)

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

sjølv har verva frå ringelistene, og som gjennom heile kampanjen har vore i topp på denne lista over vervingar i fylka.

– Når vi no summerer opp kampanjen, så tronar dei i toppen, seier Holdal.

Andre fylke som har vervet sjølv frå listene er Hedmark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland. I Finnmark og Nordland har det vore ein kombinasjon av å verve sjølv og å bruke den sentrale vervaren. I tillegg er det ein del enkeltmedlemmer som har bidrege til vervinga.

5 på topp-lista

Her er oversikta over nye medlemmer fordelt ned på fylka.

ekampanjen!

- Hordaland med 84 nye medlemmer.
- Nordland med 64 nye medlemmer.
- Finnmark med 43 nye medlemmer.
- Buskerud med 36 nye medlemmer.
- Hedmark med 32 nye medlemmer

Den videre plasseringa ser slik ut: Vestfold 30, Akershus 26, Oppland 26, Sør-Trøndelag 26, Nord-Trøndelag 25, Rogaland 21, Møre og Romsdal 19, Oslo 16, Østfold 16, Telemark 15, Sogn og Fjordane 14, Vest-Agder 11, Troms 10 og Aust-Agder 8.

I denne kampanjen viste ringevervinga seg å gi fantastisk gode resultat.

– Vi må gje ros til Magnus Westbye, som vi hadde engasjert som ringeverver. Av de 522 nye medlemene så har han vervet heile 236.

1. Delebilette brukt på Facebook og Instagram

2. Videoar med Thomas Haug, Boye Ullmann, Morten Harper, Kathrine Kleveland og Marte Gjestvang Olimb, brukt på sosiale media og nettsidene.

3. Marte Gjestvang Olimb og resten av staben pakkar 600 velkomstpakkar til nye medlemmer.

FOTO:
EIVIND FORMOE

Vervekampanjen var planlagt og førebudd i lang tid, men på grunn av smittefaren måtte opplegget endrast på kort varsel. Heldigvis var hovuddelane av kampanjen fullt mogleg å gjennomføre. Verving på sosiale media og ved hjelp av telefonverving kunne gjennomførast som planlagt. Standsverving var ikkje mogleg, og materiell som var planlagt til det, blei kansellert.

På førehand blei det produsert seks videoar og mykje anna innhald til posting på Facebook og Instagram. Vi planlagde daglege postar på Facebook og Instagram gjennom heile kampanjen. Lenke til innmeldingssida gjekk igjen i alt vi la ut i kampanjeveke.

Vervinga held fram!

Kampanjevekene er over for denne gongen, men det betyr ikkje at det er slutt på vervearbeidet.

– Sjølv om kampanjen er over, så må de fortsette vervearbeidet. Neste etappe er å nå målsetjinga som er sett for hele året, avsluttar Holdal.

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

Går til Riksrevisjonen, ved leder Per-Kristian Foss, for å kikke politikerne i korta da de i april slo fast at omsettelige fiskekvoter i strid med deltakerloven har ført til sterk konsentrasjon av retten til å høste våre felles fiskeressurser på færre eiere, færre og større fartøy og færre steder langs kysten.

Stikk i siden

Går til utenriksminister Ine Eriksen Søreide som i sin EU- og EØS-redegjørelse 5. mai uttalte at «opp mot 80 prosent av norsk eksport» går til EU. Det er langt unna sannheten. Etter at Storbritannia forlot EU 31. januar utgjør EUs andel av Norges totale eksport nå under 60 prosent.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberset

Layout:
Sindre Humberset

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Toril Mongstad, Ole Kvadsheim og Dag Seierstad.

Korrektur:
Kjell Arnestad

Opplag: 18 500

Redaksjonen avsluttet:
20.5.2020.

Trykkansvarlig:
Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk:
Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bli medlem
Medlemskap i Nei til EU koster 200 kr første året. Meld deg inn her: neitileu.no/bli-medlem

Post og e-post:
Schweiggaards gate 34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss: standpunkt@neitileu.no
Telefon: 22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 EU i krisetider

EU kom sent på banen i håndtering av koronakrisen, og EUs prinsipper om fri flyt er blitt satt til side. Sterke indre motsetninger om krisetiltakene kan true euroen.

[Ny]

2 EUs fjerde jernbanepakke

EUs fjerde jernbanepakke pålegger anbudskonkurranse om togtrafikken og vi mister nasjonal kontroll. Jernbanepakken truer norske sikkerhetskrav. Vil KrF bruke EØS-veto? [Opp fra tredjeplass]

3 ACER-søksmålet

EUs energipakke 3 ble vedtatt uten bruk av paragraf 115. Nei til EU har samlet inn over en million og gikk til søksmål. Avslaget fra lagmannsretten om behandlingen av suverenitetsavståelsen er anket til Høyesterett [Ned fra andreplass]

4 Prose-dyreforordningen

Regjeringen vil gi ESA mer makt i Norge. Overvåkingsorganet skal kunne gi norske firma bøter i saker om offentlig støtte. Justisdepartementets lovavd. mener det er suverenitetsavståelse og krever ¾-flertall. [Uforandret]

5 Brexit

Britene forlot EU 31. januar, og slutfører forhandlingene om en ny avtale i løpet av 2020. Vi følger spent med. [Ned fra førsteplass]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 3-2020 er

16. sept. 2020.**Leder i Ungdom mot EU.** Frankie Rød ble valgt til leder av Ungdom mot EU i april.

FOTO: UMEU

UNGDOM MOT EUS NYE LEDER:

Vil sette Ungdom mot EU på kartet

Atrå inn som leder i Ungdom mot EU er noe jeg hadde gledet meg til. Jeg så frem til å kunne dra rundt og besøke lokallag og samarbeidsorganisasjoner, stå på stand og besøke skoler. Slik ble det altså ikke. Men det er likevel en helt fantastisk, og ikke minst viktig, oppgave, som jeg nå har fått tillit til å utføre.

I min periode som leder vil jeg sette Ungdom mot EU på kartet, og sørge for å utvikle skikkelig skoleringsprogram, slik at alle ledd i organisasjoner er godt skolerte. For meg er Ungdom mot EU en inkluderende organisasjon der alle er velkomne, og det er viktig at vi i denne perioden jobber for at det skal fortsette å være slik.

Jeg gleder meg til landet åpner, slik at jeg kan møte medlemmer fra alle ledd i organisasjonen igjen. Man oppdager ikke hvor stor del av politikken det sosiale er, før det plutselig blir borte.

Ungdom mot EU

■ 18. april gjennomførte Ungdom mot EU sitt første heldigitale landsmøte.
■ Les mer om Ungdom mot EUs landsmøte på side 17 og på umeu.no

AV FRANKIE RØD

Leder av Ungdom mot EU

Viktig at kampen ikke dør

Likevel er det utrolig viktig at nei-kampen ikke dør ut nå under korona-pandemien. De kampene vi kjemper er høyst relevante akkurat nå.

Å kjempe mot EUs usolidariske flyktningpolitikk ble brått enda viktigere. Flyktninger sitter fanget i leirer uten mulighet til å holde avstand til andre, og uten mulighet til å håndheve god hygiene. Det er viktig at selv om vi fysisk må være fraskilt, bruker vi denne pandemien til å stå sammen i solidaritet.

Avslutningsvis vil jeg rette en stor takk til de flotte fylkeslagene i Nei til EU, som har gitt oss pengegaver. Dette er noe av det som gjør det mulig å opprettholde den unge nei-bevegelsen, og vi er utrolig takknemlig for det. Og så ønsker jeg å oppmuntre alle til å fortsette kampen for folkestyre, solidaritet og miljø, fordi det vi gjør er utrolig viktig!